

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v malém podniku

Veronika Strnadová

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Veronika Strnadová
Osobní číslo:	L22064
Studijní program:	B1022A020002 Management rizik
Specializace:	Management rizik
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v malém podniku

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte teoretickou rešerši k zadanému tématu bakalářské práce.
2. Analyzujte současný stav zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v malém podniku.
3. Na základě zjištění navrhněte možná opatření pro zlepšení aktuálního stavu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ANDREJIOVA, Miriam; PINOSOVA, Miriama a BADIDA, Miroslav. *Occupational Disease as the Bane of Workers' Lives: A Study of Its Incidence in Slovakia*. Part 2. Online. International Journal of Environmental Research and Public Health. 2021, roč. 18, č. 24. ISSN 1660-4601. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph182412990>.
2. JANÁKOVÁ, Anna. *Minimum z BOZP*. Praha: Verlag Dashöfer, 2018. ISBN 9788087963586.
3. MASSO, Märt. *The determinants of employee participation in occupational health and safety management*. Online. International Journal of Occupational Safety and Ergonomics. 2015, roč. 21, č. 1, s. 62-70. ISSN 1080-3548. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/10803548.2015.1017959>.
4. NEUGEBAUER, Tomáš. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, O čem je současná BOZP*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 9788075521064.
5. PILLAY, Manikam a TUCK, Michael (ed.). *Occupational Health and Safety – A Multi-Regional Perspective*. Online. London: IntechOpen, 2018. ISBN 9781838814892. Dostupné z: <https://doi.org/10.5772/intechopen.70949>.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucí bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Slavomíra Vargová, PhD.**
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 30. 4. 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“) v prostředí malého podniku. Cílem práce je analyzovat úroveň BOZP ve vybrané společnosti a navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu. Teoretická část se věnuje právnímu rámci, rizikovým faktorům pracovního prostředí a metodám hodnocení rizik. V praktické části byl analyzován aktuální stav pomocí checklistu, dotazníkového šetření a polo-strukturovaného rozhovoru s majitelem provozovny. Výsledky šetření poukázaly na nedostatky v oblasti školení zaměstnanců, evidence osobních ochranných pracovních prostředků, značení rizikových míst a skladování chemických látek. Na základě těchto zjištění byla navržena konkrétní opatření. Práce může sloužit jako podklad pro zvyšování úrovně BOZP a zajištění souladu s platnými právními předpisy v prostředí malých podniků.

Klíčová slova: BOZP, malý podnik, pracovní prostředí, bezpečnost práce, dotazník

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the issue of occupational health and safety (hereinafter referred to as "OHS") in the environment of a small enterprise. The aim of the thesis was to analyze the level of OSH in a selected company and to propose measures leading to the improvement of the current situation. The theoretical part deals with the legal framework, risk factors of the working environment and risk assessment methods. In the practical part, the current situation was analysed by means of a checklist, a questionnaire survey and a semi-structured interview with the owner of the establishment. The results of the investigation pointed to deficiencies in the areas of employee training, personal protective equipment records, marking of hazardous locations and storage of chemicals. Based on these findings, specific measures were proposed. The work can serve as a basis for raising the level of OSH and ensuring compliance with applicable legislation in the small business environment.

Keywords: OSH, small enterprise, working environment, occupational safety, questionnaire

Ráda bych poděkovala vedoucí své bakalářské práce, paní Ing. Slavomíře Vargové, Ph.D., za její vstřícnost, cenné rady a odborné vedení, které mi významně pomohly při zpracování této práce.

Současně bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří se zapojili do dotazníkového šetření a svou účastí přispěli k realizaci praktické části.

Zvláštní poděkování patří také zástupcům podniku, kteří mi umožnili realizovat praktickou část práce a poskytli nezbytnou součinnost během sběru dat.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST.....	13
1 BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI.....	14
1.1 TERMINOLOGIE.....	14
1.2 ROLE BOZP V MALÉM PODNIKU.....	15
2 PRÁVNÍ RÁMEC V OBLASTI BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI	18
2.1 ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY	18
2.2 POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE	19
2.3 PRÁVA A POVINNOSTI ZAMĚSTNANCE	20
3 RIZIKOVÉ FAKTORY A KATEGORIZACE PRACÍ.....	22
3.1 RIZIKOVÉ FAKTORY	22
3.2 KATEGORIZACE PRACÍ	24
3.3 PRACOVNĚLÉKAŘSKÉ SLUŽBY	25
4 PREVENCE ÚRAZŮ A NEMOCÍ	27
4.1 PRACOVNÍ ÚRAZ	27
4.3 OSOBNÍ OCHRANNÉ PRACOVNÍ PROSTŘEDKY.....	28
4.4 MYCÍ, ČISTÍCÍ A DEZINFEKČNÍ PROSTŘEDKY.....	29
4.5 ŠKOLENÍ.....	30
4.6 BEZPEČNOSTNÍ ZNAČKY, ZNAČENÍ A SIGNÁLY.....	30
4.6.1 Bezpečnostní značky	31
4.6.2 Bezpečnostní značení	32
4.6.3 Bezpečnostní signály.....	33
5 MANAGEMENT RIZIK.....	34
5.1 METODY HODNOCENÍ RIZIK.....	34
5.2 INTERAKTIVNÍ PŘÍSTUP	35
5.2.1 Online Interactive Risk Assessment.....	35
5.2.2 IDRIS	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
6 POPIS VYBRANÉ SPOLEČNOSTI.....	39
6.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA A PROVOZNÍ ZÁZEMÍ	39
6.2 ZAŘAZENÍ DO KATEGORIE	40
6.3 POSKYTOVÁNÍ OSOBNÍCH OCHRANNÝCH PRACOVNÍCH PROSTŘEDKŮ	41
6.4 POSKYTOVÁNÍ MYCÍCH, ČISTÍCÍCH A DEZINFEKČNÍCH PROSTŘEDKŮ	42
6.5 ZAJIŠTĚNÍ PRACOVNĚLÉKAŘSKÝCH SLUŽEB	42

6.6	PROVÁDĚNÍ ŠKOLENÍ	43
7	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	44
7.1	CHECKLIST.....	44
7.2	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	45
7.3	POLO-STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR.....	56
7.3.1	Osobní ochranné pracovní prostředky	56
7.3.2	Školení BOZP a informovanost zaměstnanců	57
7.3.3	Pracovní podmínky	57
7.4	SHRNUTÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ	59
8	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ	60
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	73
	SEZNAM TABULEK.....	74
	SEZNAM GRAFŮ.....	75
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	76
	SEZNAM PŘÍLOH	77

ÚVOD

Vytváření bezpečného pracovního prostředí je nedílnou součástí každého zaměstnaneckého vztahu bez ohledu na odvětví či velikost firmy. Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se zaměřuje zejména na prevenci úrazů, ochranu zdraví osob na pracovišti a prosazování pravidel, která slouží k eliminaci rizik spojených s výkonem práce. Ačkoli je tato oblast upravena právními předpisy, jejich důsledné zavádění do praxe bývá v menších podnicích často opomíjeno nebo řešeno pouze formálně.

Malé podniky mají svá specifika. Většinou nemají vlastní odborníky na BOZP a tuto oblast zajišťuje majitel nebo vedoucí pracovník společně s externí firmou. Práce bývá organizována jednodušeji a s důrazem na výkon, což může vést k tomu, že se bezpečnostní pravidla nestanou běžnou součástí každodenního provozu. Přesto by ani v těchto podmínkách neměla být bezpečnost podceňována.

Tato bakalářská práce se zabývá úrovní BOZP v konkrétním malém podniku, který se věnuje opravám zemědělské a stavební techniky. Cílem je zjistit, jak je oblast BOZP ve firmě nastavena, jak ji vnímají zaměstnanci, a zda existují možnosti pro zlepšení. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se zaměřuje na vymezení základních pojmů souvisejících s problematikou BOZP, především na to, co bezpečnost práce v praxi znamená a proč je důležitá. Dále přibližuje platný legislativní rámec, zejména povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců vyplývající ze zákoníku práce a souvisejících právních předpisů. Pozornost je věnována i nejčastějším rizikovým faktorům, které mohou na pracovišti vznikat, a metodám, které slouží k jejich rozpoznání, vyhodnocení a snížení. Teoretická část tak vytváří základ pro pochopení problematiky a podkládá následnou praktickou analýzu.

Praktická část je zaměřena na zhodnocení současného stavu bezpečnosti práce ve vybraném malém podniku. Pro zjištění reálné situace byly využity tři metody: kontrolní checklist, který sloužil ke zmapování konkrétních oblastí BOZP přímo na pracovišti, dotazníkové šetření, které umožnilo získat pohled zaměstnanců na BOZP a jejich subjektivní vnímání bezpečnosti a polo-strukturovaný rozhovor s majitelem provozovny, který poskytl doplňující informace z pohledu vedení. Výsledky těchto metod byly vyhodnoceny a použity jako podklad pro návrh konkrétních opatření, která by mohla přispět ke zlepšení podmínek na pracovišti a zvýšení celkové úrovně bezpečnosti.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Autorka Janáková (2018) definuje bezpečnost a ochranu zdraví při práci jako **součást právní regulace, která chrání pracovníky před úrazy, nemocemi z povolání a jinými zdravotními riziky** spojenými s výkonem práce. BOZP je zaměřeno na vytváření takových pracovních podmínek, které minimalizují rizika poškození zdraví zaměstnanců. Tato problematika zahrnuje řadu povinností a požadavků uložených zaměstnavatelům, zaměstnancům i dalším osobám, přičemž společným cílem je aktivní spolupráce na vytváření bezpečného pracovního prostředí. (Janáková, 2018)

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci představuje **soubor opatření zaměřených na eliminaci rizik**, kterým mohou být zaměstnanci vystaveni při výkonu práce. **Žádné pracoviště nelze považovat za absolutně bezpečné**, avšak míra rizikovosti se může lišit vzhledem k výkonu pracovní činnosti. BOZP se nevěnuje pouze ochraně před fyzickým nebezpečím, ale také faktorům, které mohou ovlivnit samotnou psychiku. Důležitou součástí je komplexní prevence, aby se zamezilo zdravotním komplikacím, které se mohou projevit až po delším časovém období. (Neugebauer, 2016)

BOZP zahrnuje pravidla, postupy a další nařízení, jejichž cílem je **snižování pracovního rizika** ohrožující nejen zaměstnance, ale i ostatní osoby nacházející se v okolí pracoviště, včetně klientů a návštěvníků, jejichž zdraví by mohlo být ohroženo vzniklou nebezpečnou událostí. Cílem BOZP je **systematická** identifikace, prevence a minimalizace možných nebezpečí, čímž se snižuje pravděpodobnost vzniku pracovních úrazů či nemocí z povolání. (BOZP a PO - bezpečnost práce moderně a efektivně, © 2025)

BOZP je **kontinuální proces**, který není omezen na jednorázové zásahy, ale vyžaduje **pravidelné sledování a vyhodnocování** pracovních činností, postupů a vztahů mezi zaměstnancem a jeho pracovním prostředím. Zahrnuje nejen technická a organizační opatření, ale také dodržování legislativních požadavků, školení zaměstnanců a kontrolní mechanismy, jejichž cílem je dlouhodobé zajištění bezpečných pracovních podmínek. (BOZP a PO - bezpečnost práce moderně a efektivně, © 2025)

1.1 Terminologie

Bezpečnost lze definovat jako stav, ve kterém je riziko ohrožení osob, poškození majetku či jiných negativních dopadů eliminováno nebo sníženo na co nejnižší, přijatelnou úroveň. (ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025)

Expozice je měřitelná hodnota vystavení lidského organismu nežádoucím externím vlivům rizikových faktorů, které může mít za následek poškození zdraví. (Neugebauer 2018)

Nebezpečí je jakýkoli faktor nebo situace, která může způsobit zranění, nemoc, poškození majetku nebo negativně ovlivnit životní prostředí. Může souviset s používáním strojů, pracovních postupů, materiálů nebo technologií. Pokud nejsou přijata preventivní opatření, může vést ke vzniku rizika. (Neugebauer 2018)

Riziko představuje kombinaci pravděpodobnosti, že dojde k nebezpečné situaci, a závažnosti jejího dopadu na zdraví či bezpečnost osob. Je spojeno s možností úrazu nebo poškození zdraví v důsledku expozice rizikového faktoru. (Dokumentace BOZP a PO, 2022)

Rizikový faktor je jakákoli okolnost či vlastnost pracovního systému, která může způsobit úraz, nemoc z povolání nebo jiné poškození zdraví. (Neugebauer 2018)

Skoronehoda je dle Neugebauera (2018) označením pro neplánovaný incident, který může zapříčinit poškození zdraví, života nebo životního prostředí, avšak shodou okolností k nežádoucím následkům nedochází. Průkopník v oblasti BOZP Herbert William Heinrich zveřejnil teorii známou též pod pojmem **Heinrichova pyramida**, kde uvádí výsledky analýzy, kdy na každou smrtelnou nehodu připadá 300 skoronehod. Tyto nežádoucí události jsou primárně zapříčiněny pochybením lidského faktoru a nevhodným nastavením systému. (Neugebauer 2018), (Dokumentace BOZP a PO, 2022)

1.2 Role BOZP v malém podniku

Malé a střední podniky představují až 99 % všech podniků v Evropské unii. Společně tak zajišťují pracovní příležitosti pro přibližně 75 milionů osob, čímž značně podporují celkovou zaměstnanost, regionální rozvoj a rozrůstající se podnikatelské prostředí napříč různými odvětvími, od výroby po služby.

Malé podniky se obecně vyznačují následujícími charakteristikami:

- Počet zaměstnanců nepřesahuje 50 osob.
- Roční obrat podniku do 10 milionů eur.
- Celková hodnota aktiv podniku nepřesahuje 10 milionů eur. (Evropská unie, 2006)

Dle zveřejněné databáze demografie podniků Českého statistického úřadu byl v roce 2022 nejvyšší podíl malých podniků v České republice zaznamenán v oblasti velkoobchodu, maloobchodu a oprav motorových vozidel v počtu:

- 178 160 podniků s 1–4 zaměstnanci.
- 34 043 podniků s 5–9 zaměstnanci.
- 40 547 podniků s více než 10 zaměstnanci. (Český statistický úřad, 2025)

Zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví konkrétně v malém podniku není legislativně nijak specifikováno. **Pro malé podniky platí stejné náležitosti jako pro organizace s vyšším počtem zaměstnanců.** Obecně lze však shledat rozdíly, a to zejména v celkovém přístupu k řízení BOZP. (Janáková, 2018)

Větší organizace obvykle disponují propracovanějšími systémy řízení BOZP, které zahrnují pravidelné audity, školení zaměstnanců a přístup k moderním bezpečnostním technologiím. Díky tomu mohou efektivněji předcházet pracovním úrazům a nemocem z povolání. Zároveň však tento hierarchický systém může omezovat přímé zapojení zaměstnanců do rozhodovacích procesů v oblasti bezpečnosti, což může snižovat jejich motivaci aktivně přispívat k prevenci rizik. Přesto větší podniky díky svým zdrojům a odborným znalostem často dosahují vyšší úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Kvalifikovaný dohled a systematický přístup k řízení rizik přispívají k vytváření bezpečnějšího pracovního prostředí a efektivnější prevenci úrazů. (Janáková, 2018), (Masso, 2015)

V malých podnicích bývají postupy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zpravidla méně formální, což zaměstnancům umožňuje aktivnější zapojení do řešení souvisejících otázek. Užší vztahy mezi vedením a zaměstnanci usnadňují komunikaci a přispívají k vyšší míře participace jednotlivců na rozhodovacích procesech. (Masso, 2015)

Na druhé straně však malé podniky často disponují omezenými finančními a personálními zdroji, což může představovat překážku při implementaci preventivních opatření a plnění legislativních požadavků v oblasti BOZP. Nedostatek odborného zázemí a specializovaných pracovníků může rovněž vést k méně systematickému přístupu k řízení rizik, což zvyšuje pravděpodobnost výskytu bezpečnostních incidentů. (Masso, 2015)

Výhody participativního přístupu k řízení BOZP:

- Zapojení zaměstnanců do diskusí o pracovním prostředí a podmínkách zvyšuje jejich povědomí o nebezpečích a motivuje je k identifikaci a hlášení rizik.
- Efektivní komunikace mezi vedoucími pracovníky a zaměstnanci přispívá k posílení spolupráce v pracovním kolektivu. Vzájemný respekt a sdílený zájem na zajištění bezpečného pracovního prostředí významně přispívají ke zvyšování celkové úrovně bezpečnosti na pracovišti.
- Zaměstnanci vykonávající činnost dle odborného zařazení mohou svými zkušenostmi a znalostmi značně přispět k nalezení vhodnějších metod pro eliminaci rizik.
- Rozhodnutí organizace ovlivňující pracovní prostředí a podmínky mají přímý dopad na zaměstnance, a proto mají právo se podílet na rozhodnutích, která se jich týkají. (Masso, 2015)

Pro efektivní prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je vhodné využívat odborných znalostí **osoby odborně způsobilé** (dále jen „OZO“), která se v rámci podniku specializuje na problematiku BOZP. OZO se podílí na identifikaci a hodnocení rizik, navrhování preventivních opatření a dohledu nad jejich implementací, čímž přispívá k systematickému řízení BOZP a zajištění souladu s legislativními požadavky. (Janáková, 2018)

V případě malých podniků s maximálně 25 zaměstnanci je umožněno, aby tyto činnosti vykonával přímo zaměstnavatel, pokud disponuje odpovídajícími znalostmi v oblasti BOZP. Tato možnost může být pro malé podniky ekonomicky výhodnější, avšak zároveň klade zvýšené nároky na zaměstnavatele v oblasti odborných znalostí a odpovědnosti za zajištění bezpečných pracovních podmínek. (Janáková, 2018)

2 PRÁVNÍ RÁMEC V OBLASTI BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Současné pojetí BOZP je ovlivněno vstupem České republiky do Evropské unie. V souladu s vydanou Směrnicí Rady č. 89/391/EHS z 12. června 1989, o zavedení opatření pro zlepšení bezpečnosti ochrany zdraví zaměstnanců při práci došlo k přehodnocení legislativního rámce tak, aby korespondoval s novým systémovým pojetím BOZP. Tento nový systém klade důraz na dodržování přesných postupů v oblasti řízení rizik jako komplexního celku, jehož zajištění stanovují z 70% – 80% právní a ostatní předpisy. (Neugebauer, 2016)

2.1 Základní právní předpisy

Oblast bezpečnosti práce

- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení.
- Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí.
- Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., stanovuje podrobné požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí. (Neugebauer, 2016), (Odborový portál BOZP, © 2025)

Oblast ochrany zdraví při práci

- Zákon č. 258/2000 Sb., zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů.

- Nařízení vlády č. 20/2025 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů. (Neugebauer, 2016), (Odborový portál BOZP, © 2025)

2.2 Povinnosti zaměstnavatele

Zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví zaměstnanců představuje základní povinnost každého zaměstnavatele a je právně vymezeno například **zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, zákonem č. 309/2006 Sb.**, který upřesňuje požadavky na zajištění BOZP, a **nařízeními vlády č. 101/2005 Sb. a č. 361/2007 Sb.**, jež stanovují konkrétní požadavky na pracoviště a pracovní podmínky. Rozsah opatření v oblasti BOZP je přizpůsoben specifikům daného pracoviště, přičemž vychází z charakteru vykonávané pracovní činnosti a identifikovaných rizik. Cílem těchto opatření je minimalizace ohrožení života a zdraví nejen zaměstnanců, ale i všech fyzických osob, které se na pracovišti pohybují. (Janáková, 2018)

Mezi hlavní povinnosti zaměstnavatele patří:

- **Nepřipustit výkon zakázaných prací** – zaměstnavatel nesmí přidělovat zaměstnancům práci, která neodpovídá jejich fyzické nebo zdravotní schopnosti, s výjimkou práce potřebné pro výzkum nebo nutnou praxi. Dále musí zohlednit výkon práce pro těhotné, kojící, mladistvé a hendikepované zaměstnance.
- **Poskytování informací** – zaměstnancům musí být umožněn náhled do osobní evidence, musí být seznámeni s pracovní pozicí včetně možného ohrožení rizikovými faktory a zařazení do příslušné pracovní kategorie dle nebezpečnosti.
- **Pracovnílékařské služby** – zaměstnavatel je povinen zajistit lékařské prohlídky a případné očkování včetně zdravotního průkazu, pokud je vyžadováno k pracovnímu výkonu.
- **Školení BOZP** – pravidelné vzdělávání zaměstnanců o bezpečnosti práce dle předem stanoveného harmonogramu, při nástupu do zaměstnání, při změně pracovních podmínek nebo zavedení nového pracovního postupu či technologie.
- **Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků (dále jen „OOPP“)** – v případě, že nelze rizika zcela eliminovat, musí zaměstnavatel zajistit všem pracovníkům ochranné pomůcky, oděvy, dezinfekční prostředky a další vybavení odpovídající povaze práce, a to na své náklady.

- **Evidence a hlášení pracovních úrazů** – zaměstnavatel musí vést dokumentaci o všech pracovních úrazech a hlásit je příslušným orgánům, a to neodkladně ve stanovených lhůtách. Za nedodržení podmínek může podléhat sankčním postihům.
- **První pomoc a mimořádné situace** – zaměstnavatel musí náležitě zajistit všechna opatření pro případ vzniku mimořádných událostí, poskytnout vhodně vybavené lékárničky na přístupných místech a spojovací prostředky pro přivolání pomoci v procesu hrozící evakuace. Na tyto situace musí zaměstnance řádně proškolit.
- **Zajištění vhodného pracovního prostředí** – zaměstnavatel je povinen přizpůsobit pracovní prostředí a pracoviště tak, aby nebyl omezen ani ohrožen zdravotní stav a výkon práce všech přítomných zaměstnanců. Samostatný přístup k úpravě pracoviště je pak zejména v případě zaměstnání osoby se zdravotním postižením. (ČESKO, 2006), (Neugebauer, 2016)

2.3 Práva a povinnosti zaměstnance

Zaměstnanec hraje v oblasti BOZP aktivní roli, nejen tím, že dbá na vlastní bezpečnost a dodržuje stanovená nařízení, ale také tím, že přispívá k ochraně zdraví svých spolupracovníků. Plnění těchto povinností zaměstnanci přispívají ke snižování rizik na pracovišti a k ochraně zdraví všech osob přítomných v pracovním procesu. (Janáková, 2018).

Práva zaměstnance

- **Bezpečné pracovní podmínky** – zaměstnanec má právo pracovat v prostředí, které splňuje požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví, být informován o možných rizicích a opatřeních k jejich eliminaci. Všechny informace musí být předány srozumitelně.
- **Možnost odmítnout nebezpečnou práci** – pokud zaměstnanec důvodně usoudí, že jeho práce bezprostředně ohrožuje zdraví či život vlastní nebo jiných osob, může ji odmítnout, aniž by byl považován za neplnění pracovní povinnosti.
- **Spolupráce na BOZP** – zaměstnanec má právo zapojit se do procesů zajišťujících bezpečnost na pracovišti, například podáváním podnětů ke zlepšení BOZP. (Janáková, 2018), (Neugebauer, 2016), (ČESKO, 2006)

Povinnosti zaměstnance

- **Dodržování pravidel BOZP** – zaměstnanec musí postupovat v souladu s bezpečnostními opatřeními stanovenými zaměstnavatelem, interními i právními předpisy.
- **Účast na školeních** – povinnost absolvovat všech nařízených školení BOZP jehož součástí může být prokázání kvalifikace na pracovní pozici.
- **Používání ochranných prostředků** – Zaměstnanec musí správně a vhodně využívat přidělené osobní ochranné pracovní pomůcky a nesmí je svévolně zaměňovat nebo likvidovat.
- **Oznamování závad a pracovních úrazů** – každý zaměstnanec je povinen hlásit jakoukoli vzniklou závadu, která může narušit pracovní proces a vést tak k nebezpečné situaci s následkem poškození života, zdraví, majetku a spolupracovat při jejich objasnění a to neodkladně.
- **Dodržování zákazu alkoholu a návykových látek** – na pracovišti je zakázána konzumace alkoholu a jiných návykových látek, přičemž zaměstnanec může být vyzván k testování na jejich přítomnost, a to přímo zaměstnavatelem, vedoucí osobou, nikoli osobou odborně způsobilou.
- **Podstoupení lékařských prohlídek** – vyplývající z legislativy a z interních nařízení. Očkování, pokud je k plnění pracovních povinností vyžadováno. (Janáková, 2018), (Neugebauer, 2016), (ČESKO, 2006)

3 RIZIKOVÉ FAKTORY A KATEGORIZACE PRACÍ

Celkový zdravotní stav populace vykonávající převážně manuální práci je významně ovlivněn nepříznivými faktory pracovního prostředí, zejména fyzickými riziky. Dlouhodobý výzkum a vědecké poznatky v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti při práci prokázaly, že pracovní rizika mohou přispívat ke vzniku zdravotních obtíží, které byly dříve považovány za nesouvisející s výkonem povolání. Tato zjištění podtrhují význam preventivních opatření zaměřených na eliminaci či minimalizaci negativních vlivů pracovního prostředí na zdraví zaměstnanců. (Andrejiova et al., 2021)

3.1 Rizikové faktory

Dle vyhlášky č. 432/2003 Sb., která stanovuje podmínky pro kategorizaci prací a limitní hodnoty expozičních ukazatelů, se mezi rizikové faktory pracovního prostředí řadí těchto **13 faktorů**:

- Prašnost.
- Chemické látky.
- Hluk.
- Vibrace.
- Neionizující záření.
- Ionizující záření.
- Fyzická zátěž.
- Zátěž teplem.
- Zátěž chladem.
- Psychická zátěž.
- Biologické činitele.
- Práce ve zvýšeném tlaku vzduchu.
- Zraková zátěž. (Guard7, 2022)

Hluk, nechtěný, často velmi obtěžující zvuk patří mezi nejvýznamnější negativní faktory pracovního prostředí, které působí na člověka v moderní civilizaci. Jeho dlouhodobé

působení nebo náhlá expozice může vést k závažným zdravotním komplikacím, včetně nevratného poškození sluchu. (Neugebauer, 2016)

Dle Světové zdravotnické organizace (dále jen „WHO“) je ztráta sluchu způsobená hlukem jedním z nejběžnějších zdravotních problémů globálně a současně zaujímá třetí místo mezi nejčastějšími nemocemi z povolání na světě. Predikce zní, že do roku 2050 bude přibližně 2,5 miliardy lidí na světě, tedy jeden ze čtyř, trpět určitým stupněm ztráty sluchu. Kromě fyziologického poškození může hluk způsobovat psychické poruchy, což zdůrazňuje jeho závažný dopad na celkové zdraví zaměstnanců. (Andrejiova et al., 2021), (WHO, 2021), (Ministerstvo zdravotnictví, 2015)

Vibrace, jeden z dalších velice významných rizikových faktorů, který má značný dopad na zdraví převážně manuálně pracujících obyvatel. Dlouhodobé vystavení vibračním může způsobovat osobní nepohodlí i celkovou únavu organismu. Tento stav dále vede ke snížení soustředění, apatie, zpomalení reakcí, zhoršenému vnímání a z toho vyplývajícího poklesu motivace, což může značně negativně ovlivnit pracovní výkon. (Andrejiova et al., 2021)

K samotnému přenosu vibrací na člověka může docházet komplexně z plošin, na kterých pracovníci stojí, ze sedadel při řízení motorových vozidel nebo koncentrovaně přímo na ruce a paže z užívání ručního náradí. Konkrétní zdravotní rizika vycházející z vibrací, jsou spojovány s bolestmi zad a krku, neuropatiemi, zažívacími obtížemi, bolestmi hlavy a následnými závratěmi. Zvýšené riziko nastává při kombinaci vibrací s dalšími faktory, jako je statické držení těla nebo těžké zvedání břemen. Nové epidemiologické studie ukazují, že expozice vibračním může být spojena s určitými druhy rakoviny. To však vyžaduje další výzkum a specifická preventivní opatření i vzhledem přibývajícimu počtu zaměstnaných žen v profesích s vysokou expozicí vibrací. (Krajnak, 2018)

Tepelný stres je stále naléhavějším problémem BOZP, který se zhoršuje vlivem aktuálních klimatických změn. Správná organizace práce, zavádění preventivních opatření a školení zaměstnanců o rozpoznání příznaků přehřátí mohou významně přispět k minimalizaci zdravotních rizik a zvýšení bezpečnosti na pracovišti. Tepelný stres představuje významné fyzikální riziko v pracovním prostředí, zejména v letních měsících, kdy teploty přesahují 30 °C. Nevhodné tepelné podmínky mohou vést ke snížení produktivity, zvýšené únavě a následnému vyššímu riziku pracovních úrazů. Dlouhodobé vystavení horku může způsobit různé zdravotní problémy, jako je synkopa z horka, která

vede k poklesu krevního tlaku a mdlobám, křeče způsobené ztrátou soli při nadměrném pocení nebo vyčerpání z horka, které se projevuje dehydratací, nevolností a bolestmi hlavy. V extrémních případech může dojít k úpalu, což je život ohrožující stav spojený s poruchou vědomí. Mezi další negativní dopady tepla patří otoky končetin nebo podráždění kůže známé jako vyrážka z horka. (Pillay a Tuck, 2018)

Prevence tepelných rizik zahrnuje především dodržování optimálních teplotních podmínek na pracovišti. Pro kancelářskou práci se doporučuje teplota mezi 20–24 °C, zatímco pro těžkou fyzickou práci by měla být nižší, ideálně kolem 16 °C. Důležitými preventivními opatřeními jsou dostatečný přísun tekutin, pravidelné přestávky ve stínu či klimatizovaných prostorech, nošení lehkého a prodyšného oblečení a efektivní plánování pracovních směn tak, aby se vyhnuly nejteplejším částem dne. (Pillay a Tuck, 2018)

3.2 Kategorizace prací

Kategorizace prací představuje systémové hodnocení pracovních podmínek, jehož cílem je identifikace a analýza rizikových faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců. Tento proces je právně upraven vyhláškou č. 432/2003 Sb., která stanovuje pravidla pro zařazování jednotlivých druhů práce do konkrétních kategorií. (Neugebauer, 2018)

Práce jsou zařazovány do celkem **čtyř kategorií podle míry rizika** pro zdraví zaměstnanců. Kategorie první zahrnuje práce bez významného rizika, které nevyžadují speciální ochranná opatření. Vyšší kategorie, tedy druhá až čtvrtá, jsou určeny pro práce s vyšší mírou rizika, přičemž každá vyšší kategorie klade důraz na specifická preventivní opatření, pravidelný monitoring pracovních podmínek a poskytování pracovnělékařských služeb. Kategorizace slouží jako základní nástroj pro systémové řízení rizik na pracovišti a plánování preventivních opatření, která mají zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců. (Janáková, 2018)

Další povinností v rámci jednotlivých kategorií vycházející z platné legislativy je forma ohlášení příslušným správním orgánům platná jak pro zaměstnavatele, tak pro osoby samostatně výdělečně činné. Kategorie první nepodléhá oznámení ani ohlášení. Zařazení do kategorie druhé spadá pod povinnost ohlašovací konkrétnímu orgánu ochrany veřejného zdraví, kterým je příslušná krajská hygienická stanice, kde dochází k akceptaci. Postup formou podání návrhu na zařazení vyžaduje kategorie třetí a čtvrtá s následným vydáním rozhodnutí o zařazení ze strany krajské hygienické stanice. Orgány ochrany veřejného zdraví mají pravomoc přehodnotit navrhovanou kategorii práce a případně

ji přeradit vzhledem k množství naměřených hodnot rizikových faktorů do kategorie vyšší nebo nižší. (Státní zdravotní ústav, © 2023-2024)

- **Práce s nízkým rizikem (kategorie 1)**

Tato kategorie eviduje práce, které nejsou spojeny s výraznými fyzickými nebo psychickými nároky a riziky. Pracovní podmínky jsou obvykle bezpečné a zdraví pracovníků není ohroženo.

- **Práce s potencionálním rizikem (kategorie 2)**

Do druhé kategorie spadají práce, které mohou zahrnovat menší fyzické nároky nebo občasné vystavení rizikům, ale stále jsou považovány za relativně bezpečné a vliv mají spíše na citlivější jedince.

- **Práce s vysokým rizikem (kategorie 3)**

Tato kategorie zahrnuje práce, které představují vyšší riziko pro zdraví nebo bezpečnost pracovníků. Může se jednat o práce, které vyžadují fyzickou zátěž, kontakt s nebezpečnými materiály nebo stroji, nebo práci ve specifických podmínkách. Před možným nebezpečím jsou dostatečně chráněni osobními ochrannými pracovními prostředky.

- **Práce s velmi vysokým rizikem (kategorie 4)**

Do této kategorie se řadí pracovní činnosti s extrémně vysokým rizikem pro zdraví nebo život zaměstnanců. I při použití osobních ochranných pracovních prostředků mohou pracovníci čelit vážným zraněním nebo smrtelnému nebezpečí. (ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025)

3.3 Pracovnílékařské služby

Pracovnílékařské služby se zaměřují na sledování zdravotní způsobilosti pracovníků a na včasné odhalování možných zdravotních rizik souvisejících s vykonávanou činností. V minulosti byly tyto služby známy jako závodní zdravotní péče a vykonával je tzv. závodní lékař. Dnes jsou poskytovány odbornými zařízeními na základě smluvního vztahu se zaměstnavatelem. (Janáková, 2018)

Pracovnílékařské služby jsou legislativně zakotveny v zákoně č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, který stanovuje jejich rozsah a způsob zajištění. Nedílnou součástí těchto služeb jsou lékařské prohlídky – vstupní, periodické, mimořádné

a výstupní, které pomáhají posoudit, zda je zaměstnanec zdravotně způsobilý k výkonu své práce. (Janáková, 2018)

Vstupní prohlídky jsou povinné pro všechny nově příchozí zaměstnance bez ohledu na to, do jaké kategorie práce budou zařazeni. U periodických prohlídek však došlo ke změně od roku 2023 kdy se provádějí v první a druhé kategorii pouze na vyžádání. U třetí a čtvrté kategorie zůstává povinnost pravidelného absolvování periodických prohlídek beze změny. Prohlídky mimořádné a výstupní pak souvisí s kategoriemi s vyšším rizikovým zatížením nebo s výskytem nemoci z povolání vycházející ze současného pracovního zařazení. (Nováková, 2023)

Pracovnílékařské služby úzce souvisejí s kategorizací prací a věkem zaměstnance. Podle míry zdravotního rizika, do které je konkrétní práce zařazena, se určuje nejen četnost lékařských prohlídek (Tabulka 1), ale i rozsah dalších preventivních opatření. Díky tomu lze lépe přizpůsobit pracovní prostředí požadavkům na ochranu zdraví zaměstnanců a předejít možným komplikacím. (Nováková, 2023)

Tabulka 1 Lékařské prohlídky

Kategorie práce	Povinné lékařské prohlídky	Frekvence periodických prohlídek
1 – minimální riziko	Vstupní	Na žádost zaměstnance, zaměstnavatele 1 x za 6 let do 50 let, 1 x za 4 roky nad 50 let.
2 – mírné riziko	Vstupní	Na žádost zaměstnance, zaměstnavatele, 1 x za 4 let do 50 let, 1 x za 2 roky nad 50 let.
3 – zvýšené riziko	Vstupní, pravidelné periodické, případně mimořádné	1× za 2 roky
4 – vysoké riziko	Vstupní, časté periodické, výstupní a mimořádné	1 x za rok

(zdroj: vlastní, upravené dle Nováková, 2023)

4 PREVENCE ÚRAZŮ A NEMOCÍ

Jednou z mnoha povinností zaměstnavatele je vytvářet vhodné a bezpečné pracovní prostředí tak, aby se na co nejnížší možnou míru eliminovala možnost vzniku nebezpečné události s následkem poškození zdraví zaměstnance. Vhodně stanovená preventivní opatření ze strany zaměstnavatele a důsledné dodržování všech pokynů ze strany zaměstnance je výhodnější než se potýkat s následky pracovních úrazů a nemocí spojenými s absencí zaměstnance a narušením pracovního procesu. (Tomšej, 2020)

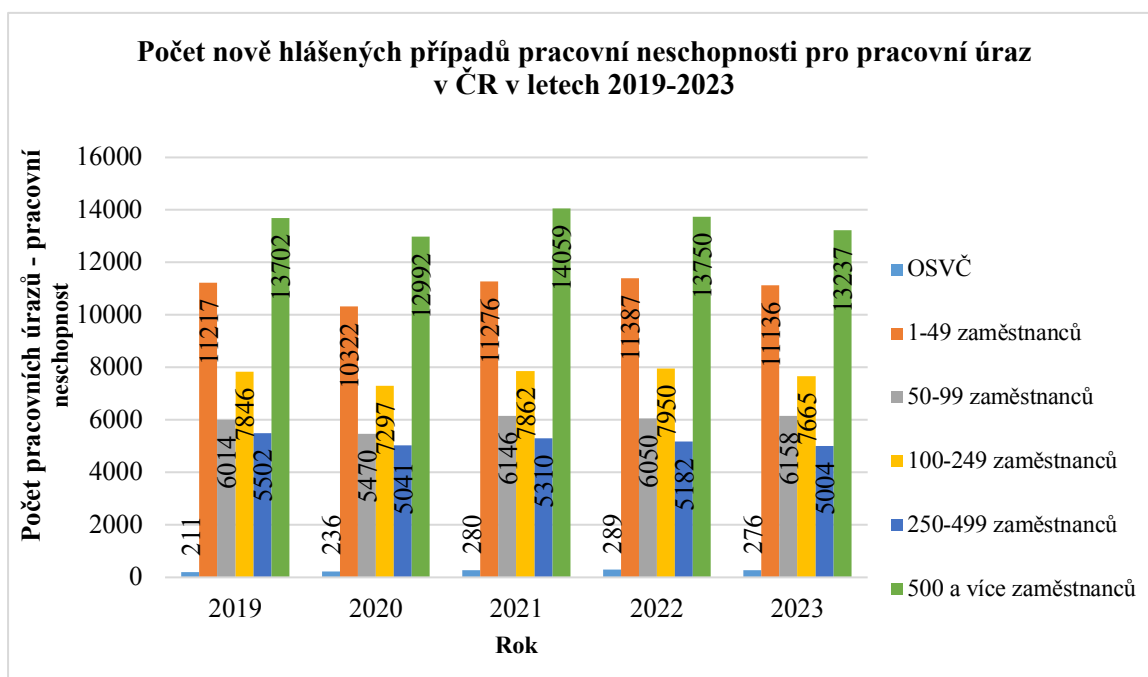
4.1 Pracovní úraz

Pracovní úraz je definován jako náhlé poškození zdraví zaměstnance, které vzniká přímo v souvislosti s výkonem práce. Pracovní úraz je vždy úzce spjat s pracovním procesem a může mít za následek pracovní neschopnost (Graf 1) nebo jiné závažné zdravotní následky. Mezi nejčastější příčiny pracovních úrazů bez ohledu na typ pracovního prostředí patří zejména **uklouznutí nebo zakopnutí** s následkem podvrtnutí dolních končetin, pádů a naraženin ke kterým dochází v důsledku povrchových úprav podlahových krytin, výskytu překážek a nedostatečné viditelnosti v pracovních prostorách. Při manipulaci s těžkými břemeny, dlouhodobém jednostranném zatížení manuální prací nebo celkově nevhodném nastavení ergonomie v pracovním prostoru se zaměstnanci potýkají s **negativními vlivy na celkový pohybový aparát** s nejčastějším zatížením páteře a horních končetin. Práce ve stavebnictví a pohyb ve skladovacích prostorách představuje riziko možného **pádu z výšky** a s tím spojené závažné úrazy hlavy, páteře a zlomeniny. Samotné pochybení lidského faktoru často vede k pracovním úrazům, avšak **poruchy strojů, techniky a zařízení** do této oblasti výrazně přispívají. (ČESKO, 2006), (Právozaměstnanec.cz, © 2025)

4.2 Nemoc z povolání

Nemoc z povolání nesouvisí s pracovním úrazem. Představuje specifické zdravotní obtíže způsobené nepříznivým působením chemických, fyzikálních, biologických látek, otravou nebo jiných škodlivých vlivů, které vznikají za přesně stanovených podmínek uvedených v seznamu nemocí z povolání, jenž je součástí nařízení vlády č. 290/1995 Sb. Tyto nemoci lze dále kategorizovat podle činitelů ovlivňujících organismus a podle dopadu na zdraví zaměstnance. Na základě délky trvání a charakteru nemoci se rozlišují chronické nemoci, dočasné nemoci a ohrožení nemocí z povolání. (Tomšej, 2020), (ČESKO, 1995)

Posouzení zdravotního stavu zaměstnance za účelem prověření nemoci z povolání je v kompetenci poskytovatele pracovnělékařské služby, který vypracuje posudek v návaznosti na dlouhodobou pracovní neschopnost zaměstnance. Pro vyloučení možného zavinění poškození zdraví z důvodu pochybení ze strany zaměstnance nebo zaměstnavatele se na procesu posuzování podílí také příslušná krajská hygienická stanice. Rozhodnutí, zda se jedná o nemoc z povolání je v gesci poskytovatele pracovního lékařství, který jedná pod záštitou Ministerstva zdravotnictví. Tento proces probíhá na základě přesně stanovených kritérií a v souladu s přílohou Nařízení vlády č. 290/1995 Sb. (Tomšej, 2020), (ČESKO, 1995), (BOZP a PO - bezpečnost práce moderně a efektivně, 2021)

Graf 1 Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v ČR v letech 2019-2023

(zdroj: vlastní, upraveno dle Český statistický úřad, 2024)

4.3 Osobní ochranné pracovní prostředky

- Nařízení vlády č. 495/2001 Sb. stanovuje postupy pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, které jsou přizpůsobeny specifickým pracovním podmínkám. Jejich distribuce a použití vychází z předchozího vyhodnocení rizik s cílem zajistit odpovídající úroveň ochrany zdraví zaměstnanců. Zaměstnavatel, tyto prostředky umožňuje využívat bez nároku na finanční náhradu ze strany zaměstnance, zabezpečuje jejich řádnou evidenci, výměnu v případě opotřebení

nebo znehodnocení a doplňuje jejich množství dle potřeby. (Dokumentace BOZP a PO, 2016), (Janáková, 2018)

Mezi OOPP (Obrázek 1) se nezahrnují potřeby, prostředky a oděvy, které jsou přímo účelně určeny k výkonu samotné pracovní pozice, tedy uniformy, vybavení havarijní služby, policejní nebo vojenská výstroj a podobně. Mezi základní OOPP je možné zařadit následující:

- **Ochrana hlavy** – helmy, kukly, sítě proti zachycení vlasů.
- **Ochrana sluchu** – ušní zátky, mušlové chrániče sluchu.
- **Ochrana očí a obličeje** – bezpečnostní štíty, ochranné brýle.
- **Ochrana dýchání** – filtrační masky, respirační přístroje.
- **Ochrana rukou** – ochranné rukavice.
- **Ochrana nohou** – ochranná obuv, kolenní výztuhy.
- **Ochrana těla** – speciální pláště, vesty. (Dokumentace BOZP a PO, 2016), (Janáková, 2018)

Obrázek 1 Osobní ochranné pracovní prostředky

(zdroj: Co jsou osobní ochranné pracovní prostředky, 2025)

4.4 Mycí, čistící a dezinfekční prostředky

Stanovení limitů pro mycí, čistící a dezinfekční prostředky, stejně jako u OOPP, vychází z předchozího hodnocení pracovních rizik. Na základě tohoto zjištění se určuje, jaké

množství a typ prostředků je třeba poskytnout pro konkrétní pracovní činnosti, aby bylo zajištěno odpovídající hygienické a bezpečnostní prostředí. Spotřeba prostředků by měla být přizpůsobena úrovni znečištění, přičemž u prací s vyšším znečištěním je doporučeno větší množství čisticí pasty a mycího prostředku, zatímco u čistších prací je dostatečující dávka nižší. Tato opatření jsou v souladu s právními předpisy stanovenými v nařízení vlády č. 390/2021 Sb. (Janáková, 2018).

4.5 Školení

Efektivní prevence pracovních úrazů a nemocí z povolání úzce souvisí se systematickým školením BOZP. Kvalitní a pravidelné školení nejen, že splňuje legislativní požadavky, ale také snižuje pracovní rizika a zvyšuje bezpečnost. (Hofman, 2023)

- **Školitel** je ve velkých podnicích odborně způsobilá osoba, zajištěna prostřednictvím externích služeb nebo pověřena přímo z řad vlastních pracovníků. V malých podnicích je tento úkon často spojen s vedoucím pracovníkem znalým v oblasti BOZP.
- **Periodicita** jednotlivých školení BOZP je doporučena zaměstnavatelem 1 x ročně a dále při nástupu do práce, při změně pracovního zařazení nebo zavádění nových technologií přímo souvisejících se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. (Hofman, 2023)

Ke školením spadajícím do rámce BOZP se řadí také účelné školení v závislosti na výkonu práce, a to na příklad školení řidičů, školení obsluhy vysokozdvížných vozíků, pracovních strojů, práce ve výškách a dalších. Součástí mnohých školení je standardně praktická část, která pomáhá zaměstnancům osvojit si správné postupy při manipulaci s nástroji, používání ochranných pomůcek a řešení krizových situací včetně podrobné dokumentace o jeho provedení. (Hofman, 2023)

4.6 Bezpečnostní značky, značení a signály

Upozornění bezpečnostními značkami, značením a signály představuje významný prvek prevence rizik na pracovišti a je nepostradatelnou součástí systému bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Slouží k vizuální a sluchové komunikaci potenciálního nebezpečí a umožňuje zaměstnancům i ostatním přítomným osobám rychle a srozumitelně identifikovat případná rizika a správně se orientovat v daném pracovním prostředí. Jejich

používání je regulováno právními předpisy, zejména nařízením vlády č. 375/2017 Sb., v souladu s evropskou legislativou. (Neugebauer, 2016)

4.6.1 Bezpečnostní značky

Bezpečnostní značky (Obrázek 2) musí být vždy umístěny na viditelném místě, ve výšce zorného pole pohybujících se osob a nesmí být zastíněny jinými předměty a značkami. V prostorách se sníženou viditelností je třeba dbát na fotoluminiscenční úpravu povrchu nebo jejich samotné nasvícení potřebným zdrojem světla tak, aby bylo znatelně viditelné upozornění vycházející ze značení, ale současně, aby nedocházelo k oslnění zaměstnanců. (Neugebauer, 2016)

Mezi základní kategorie bezpečnostních značek patří:

- **Zákazové značky** – kulatý tvar, červené orámování na bílém poli s černým symbolem a šikmým přeškrtnutím, např. zákaz kouření, zákaz vstupu.
- **Výstražné značky** – trojúhelníkový tvar na žlutém pozadí s černým piktogramem vyobrazujícím konkrétní výstrahu, např. varování všeobecného nebezpečí vyobrazené černým vykřičníkem, pozor elektřina znázorněna černým piktogramem blesku.
- **Příkazové značky** – kulatý tvar, modré pozadí s bílým symbolem, např. příkaz k nošení respirátoru, příkaz směru pohybu.
- **Bezpečnostní značky** – obdélníkový nebo čtvercový tvar se zeleným pozadím s bílým grafickým symbolem znázorňující bezpečnostní pokyny, např. únikové východy či stanoviště první pomoci.
- **Požární značky** – čtvercový nebo obdélníkový tvar s červeným pozadím a bílým vyobrazením umístění prostředků požární ochrany, např. hasicí přístroj, hydrant nebo požární hlásič. (ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025)

Obrázek 2 Bezpečnostní značky

(zdroj: Bezpečnostní značky a tabulky, © 2025)

4.6.2 Bezpečnostní značení

Bezpečnostní značení slouží v pracovním a průmyslovém prostředí k vizuálnímu vyznačení nebezpečných míst a překážek. Jedním z nejrozšířenějších prvků je aplikace žlutočerných šikmých pruhů s převládající žlutou barvou na místech, kde hrozí riziko střetu, úrazu nebo kolize, např. na zúžených či snížených vjezdech a výjezdech, sloupech, okrajích vrat nebo na hranách vyvýšených ploch, jako jsou nakládací rampy, schody či otvory v podlaze. (ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025), (Neugebauer, 2016)

Dalším důležitým typem bezpečnostního značení je vodorovné podlahové značení, které se využívá k vymezení skladovacích zón, dopravních cest uvnitř závodů nebo parkovacích míst. Provádí se pomocí bílých nebo žlutých čar, avšak jednotlivé prostory mohou být odlišeny i jinými metodami, například použitím odlišné barvy podlahy nebo rozdílné struktury povrchu. První a poslední schodišťový stupeň musí být řádně odlišen od okolního povrchu, avšak pouze v prostorách výroby a skladování. (ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025), (Neugebauer, 2016)

4.6.3 Bezpečnostní signály

Bezpečnostní signály mohou být světelné, zvukové, hlasové nebo prováděné rukou, přičemž každý z těchto typů má specifické využití a pravidla aplikace.

- **Světelné a zvukové signály** mají za úkol informovat o zahájení nebo ukončení určité činnosti, jako je například otevírání a zavírání dálkově ovládaných vrat nebo spuštění nebezpečných strojních zařízení, přičemž je důležité, aby neoslňily pracovníky. Zvukové signály musí být dostatečně výrazné, aby byly snadno rozpoznatelné od ostatních zvuků v okolí, a zároveň nesmí ohrozit sluch pracovníků.
- **Hlasové signály** musí být srozumitelné a formulované prostřednictvím krátkých, jasných slov či vět v jazyce, kterému příjemce rozumí.
- **Signály dávané rukou** jsou používány především při řízení pohybu osob či strojních zařízení. Musí být přesné, jednoznačné a snadno rozpoznatelné dle platného nařízení. **Signalista**, osoba odpovědná za předávání vizuálních pokynů musí stát čelem k příjemci signálu a nacházet se mimo ohroženou oblast. Pro zajištění viditelnosti je povinen používat rozlišovací prvky, jako jsou ochranná přilba, reflexní vesta, rukávce, pásky na ruku nebo praporky. (Neugebauer, 2016)

5 MANAGEMENT RIZIK

Prevence pracovních rizik dle Janákové (2018) představuje kontinuální a systematický proces zaměřený na identifikaci zdrojů nebezpečí v pracovním prostředí a faktorů, které mohou vést ke vzniku úrazů či nemocí z povolání. Neugebauer (2018) upozorňuje na důležitost soustavně vyhledávat možná rizika v oblasti hygieny práce a ergonomie, analyzovat jejich příčiny, hodnotit jejich závažnost i četnost výskytu včetně stanovení vhodných opatření, což souhrnně definuje management rizik při práci. Na základě komplexního posouzení rizik by měla být přijímána adekvátní opatření zaměřená na eliminaci nebo snížení rizik. V situacích, kdy nelze rizika zcela eliminovat, je nezbytné je alespoň minimalizovat a zavést adekvátní ochranná opatření. Tato opatření by měla být systematicky integrována do každodenního řízení organizace a tvořit nedílnou součást efektivního systému řízení rizik. (Janáková, 2018), (Neugebauer, 2018)

Proces managementu rizik BOZP lze rozdělit do několika základních fází:

1. **Vyhledávání rizik**, které zahrnuje jejich identifikaci, analýzu a následné hodnocení.
2. **Přijímání opatření** ke snížení nebo eliminaci zjištěných rizik.
3. **Vedení dokumentace**, která zachycuje průběh hodnocení a přijatá opatření.
4. **Informování o rizicích**, tedy seznámení zaměstnanců a dalších relevantních osob s identifikovanými nebezpečími a preventivními opatřeními.
5. **Sledování a kontrola**, které zajišťují dlouhodobou účinnost přijatých opatření a umožňují jejich případné úpravy. (Dokumentace BOZP a PO, 2018)

5.1 Metody hodnocení rizik

Hodnocení rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nemá jednotně stanovený postup ani univerzální doporučenou metodu. Výběr konkrétní metody by měl být přizpůsoben daným pracovním podmínkám, technologiím a používaným pracovním postupům. V některých případech může být vhodné kombinovat více metod současně pro dosažení komplexnějšího hodnocení. (Dokumentace BOZP a PO, 2018)

Mezi základní používané metody v rámci BOZP patří:

Pozorování je kvalitativní metoda sběru dat, která umožňuje sledovat přirozené dění v prostředí bez zásahu výzkumníka. Umožňuje zachytit nejen viditelné jevy, ale i jemnější souvislosti a chování osob v reálných podmínkách. (Hendl, 2008)

Kontrolní seznam (dále jen „Checklist“) představuje systematický nástroj k ověření, zda pracoviště splňuje požadavky na bezpečnost, funkčnost a provozní připravenost. Umožňuje jednotné a přehledné hodnocení klíčových oblastí pracovního prostředí. (Aptien, 2025)

Dotazníkové šetření je kvantitativní metoda sběru dat, která umožňuje efektivně oslovit větší počet respondentů pomocí standardizovaného souboru otázek. Mezi jeho výhody patří snadná distribuce, anonymita a možnost statistického vyhodnocení. (Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z. ú., 2021)

Rozhovor je často vhodný pro doplnění sběru dat, kdy se využívá osobní komunikace mezi tazatelem a respondentem. Mezi základní typy patří strukturovaný, polostrukturovaný a nestrukturovaný rozhovor. Polostrukturovaný typ kombinuje předem připravené otázky s možností reagovat na průběh rozhovoru a rozvíjet témata dle potřeby. (Hendl, 2018)

Mezi další metody posuzování rizik patří na příklad:

- Analýza What if.
- Matice rizik.
- Jednoduchá bodová metoda (JBM) a další. (ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025)

5.2 Interaktivní přístup

Pro některé subjekty, zejména menší podniky a mikropodniky, může komplexní management rizik představovat značnou administrativní, ekonomickou i personální zátěž. Existují však interaktivní nástroje, které takovým podnikům mohou tuto činnost významně zjednodušit. (EU-OSHA, © 2025)

5.2.1 Online Interactive Risk Assessment

Nástroj Online Interactive Risk Assessment (dále jen „OiRA“), byl vytvořen jako součást iniciativy Evropské unie na podporu mikro a malých podniků v oblasti hodnocení pracovních rizik. Tento interaktivní nástroj je bezplatně dostupný prostřednictvím

webového rozhraní a je navržen tak, aby byl přizpůsobitelný pro jednotlivé sektory. OiRA jako základní evropská platforma byla poprvé spuštěna v roce 2009 agenturou EU-OSHA, která současně podporuje Strategický rámec EU pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2021–2027. (EU-OSHA, © 2025), (Neugebauer, 2018)

Nástroj je strukturován do pěti hlavních kroků (Obrázek 3):

- **Příprava** – Nástroj obsahuje soubor jednoduchých otázek, které umožňují přizpůsobit hodnocení rizik specifickým podmínkám dané organizace.
- **Identifikace** – Proces zaměřený na určení potenciálních nebezpečí a stanovení skupin osob, které mohou být těmito rizikům vystaveny.
- **Posouzení** – Určení prioritních rizik a stanovení opatření pro jejich snížení.
- **Akční plán** – Návrh konkrétních kroků k řízení a eliminaci zjištěných rizikových faktorů.
- **Zpráva** – Automaticky generovaný dokument shrnující výsledky hodnocení rizik včetně navrhovaných opatření s možností jeho exportu nebo tisku. (EU-OSHA, © 2025), (OiRA - online nástroj pro posuzování rizik, © 2016 - 2025)

Obrázek 3 Hodnocení rizik pomocí nástroje OiRA

(zdroj: *Hodnocení rizik v BOZP ve vašem podniku jde udělat i online*, 2019)

5.2.2 IDRIS

Aplikace IDRIS je specializovaný digitální nástroj zpracovaný dle vzoru OiRA, přizpůsobený potřebám malých a středních podniků v České republice, určený k identifikaci, analýze a řízení pracovních rizik v oblasti BOZP a požární ochrany tak, aby byly splněny zákonné požadavky týkající se bezpečnosti práce. Aplikace umožňuje časově omezený přístup bez registrace v režimu „Host“ nebo s přihlášením a registrací, vhodnou pro ukládání potřebné dokumentace s následným vytvářením komplexní agendy. Do rozšířeného rozhraní je umožněn přístup více uživatelům pod jedním účtem. Prostřednictvím IDRIS dochází k pravidelnému informování uživatelů o aktualitách v oblasti legislativy a nových nařízení. Současně nabízí aktivní zapojení všem uživatelům do dalšího vývoje samotné aplikace za pomoci zpětné vazby. (IDRIS, b.r.)

II PRAKTICKÁ ČÁST

6 POPIS VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Společnost sídlící na okraji Olomouce se od roku 2007 zaměřuje na opravy zemědělské a stavební techniky primárně menších a středních firem. Díky své poloze je dobře dostupná zákazníkům z Olomouckého kraje i přilehlých oblastí. Kromě běžného servisu těžké techniky provádí společnost také mechanicky náročnější opravy hydraulických částí strojů, motorů, agregátů, kompresorů a dalších součástí nezbytných pro zajištění provozuschopnosti techniky v náročných podmínkách. Postupně rozšířila svou nabídku také o prodej maziv, olejů a provozních kapalin, přičemž spolupracuje se značkami HEKRA a VALAR. Díky dlouholetým zkušenostem v oboru se zaměřuje na odbornou diagnostiku, údržbu a opravy strojů s důrazem na kvalitu a spolehlivost poskytovaných služeb jak v prostorách vlastní dílny, tak osobně u zákazníka samotného.

6.1 Organizační struktura a provozní zázemí

Podnik zaměstnává 12 pracovníků, kteří jsou rozděleni podle odbornosti a charakteru vykonávané činnosti. Kromě stálých zaměstnanců se provozu pravidelně účastní také žáci odborné školy v rámci praktického vyučování. Tato praxe probíhá na základě smluvního ujednání a je realizována formou střídavých týdenních cyklů v období od října do května. (Interní dokumentace)

Řízení společnosti zajišťuje majitel, který koordinuje strategické směřování podniku. Provozní činnosti v dílně a každodenní chod podniku jsou zajišťovány vedoucím, který má dlouholeté zkušenosti v oboru a zodpovídá za plnění zakázek a dodržování bezpečnostních opatření. Technický tým tvoří mechanici, technici a soustružník, jejichž činnost probíhá podle harmonogramu oprav. Administrativní oddělení zajišťuje vedení agendy, objednávky a komunikaci se zákazníky. (Interní dokumentace)

Provozovna se nachází v pronajatých prostorách technického areálu, který poskytuje vhodné zázemí pro servisní, skladovací i administrativní činnost. Vnitřní plocha o rozloze 350 m² je funkčně rozdělena na opravárenský a skladovací prostor, kancelář, šatnu a sociální zázemí. S provozovnou bezprostředně sousedí venkovní plocha o výměře 130 m², která slouží k manipulaci s těžkou technikou a parkování firemních vozidel. (Interní dokumentace)

Dílna je vybavena potřebným technickým zařízením pro údržbu a opravy zemědělských i stavebních strojů. K dispozici jsou mimo jiné hydraulické zvedáky,

svařovací soupravy, montážní stoly a diagnostické přístroje. Plynulý chod provozu zajišťuje **skladová část**, která umožňuje systematické uchovávání provozních kapalin a běžně používaných náhradních dílů, zatímco méně frekventované položky jsou uloženy v samostatném skladovacím prostoru. (Interní dokumentace)

6.2 Zařazení do kategorie

V návaznosti na bod 3.2 teoretické části zaměstnavatel zařadil zaměstnance do příslušných kategorií (Tabulka 2) podle rizik, kterým jsou při práci vystaveni. Tento proces se řídí již uvedenou vyhláškou č. 432/2003 Sb., která stanovuje pravidla pro zařazení jednotlivých profesí do kategorií na základě faktorů s možným dopadem na lidské zdraví, jako jsou fyzická a zraková zátěž, hluk, chemické látky, prašnost a podobně. (Interní dokumentace)

Zařazení zaměstnanců do kategorií bylo konzultováno s Krajskou hygienickou stanicí Olomouc, která posoudila pracovní podmínky a schválila příslušná zařazení.

- **Administrativní a vedoucí pracovníci**

Administrativní a vedoucí pracovníci vykonávají činnosti v rámci jednosměnného provozu. Jejich práce zahrnuje převážně administrativní úkony, vedení dokumentace, komunikaci se zákazníky a kontrolní činnost. Využívají výpočetní techniku a nejsou vystaveni zvýšeným rizikovým faktorům. (Interní dokumentace)

- **Mechanici, technici a opraváři**

Věnují se opravám, údržbě a repasování zemědělské a stavební techniky. Práce zahrnuje montáž a demontáž komponentů, použití elektrického i mechanického ručního nářadí, a příležitostné svařování v závislosti na charakteru zakázky. Zaměstnanci manipulují s různými typy olejů, provozních kapalin a technickými díly, často ve větší hmotnosti. Činnost probíhá ve stoje a vyžaduje fyzickou zdatnost i dodržování bezpečnostních postupů. (Interní dokumentace)

- **Soustružník**

Zajišťuje opracování kovových součástí pomocí soustruhu a související přípravné činnosti. Práce je doplněna o chemické čištění dílů v uzavřeném technologickém procesu. Soustružnická činnost probíhá ve stoje a vyžaduje přesnost, manuální zručnost a schopnost pracovat v prostředí s vyšší hladinou hluku. (Interní dokumentace)

Shrnutí rizikových faktorů dle pracovních pozic:

- **Zraková zátěž** – intenzivní práce s počítačem (administrativa),
- **Statická pracovní poloha** – dlouhodobé sezení (administrativa),
- **Práce ve stoje** – soustružník, technické profese,
- **Fyzická zátěž** – manipulace s těžkými díly a nářadím,
- **Hluk a vibrace** – práce s elektrickým a mechanickým nářadím,
- **Chemické látky** – čisticí prostředky, oleje a provozní kapaliny.

(Interní dokumentace)

Tabulka 2 Kategorizace pracovních pozic

Pracovní pozice	Počet osob celkem (z toho ženy)	Rizikový faktor (pro zařazení do kategorie)	Zařazení do kategorie
Administrativní pozice, vedoucí pracovník	3 (2)	-	1
Mechanik, technik, opravář	8 (0)	Hluk Vibrace Fyzická zátěž	2
Soustružník	1 (0)	Hluk Fyzická zátěž Pracovní poloha	2

(zdroj: vlastní, upraveno dle interní dokumentace)

6.3 Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků

Zaměstnavatel zajišťuje osobní ochranné pracovní prostředky (Tabulka 3) v souladu s legislativními požadavky a na základě hodnocení rizik na pracovišti. OOPP jsou přidělovány s ohledem na konkrétní pracovní zařazení, zejména pro profese mechanik, technik, opravář a soustružník. Tito zaměstnanci se při výkonu své práce setkávají s mechanickými, fyzikálními a chemickými vlivy, proti nimž je nutné používat odpovídající ochranné vybavení. Součástí systému je také pravidelné školení zaměřené na správné používání a údržbu OOPP. (Interní dokumentace)

Tabulka 3 Přidělené OOPP dle profese

Typ OOPP	Počet ks	Doba životnosti (orientačně v měsících)
Pracovní blůza	1	12
Pracovní kalhoty	1	12
Pracovní obuv - pevná	1	12
Ochranné brýle - čiré	1	36
Pracovní rukavice – prstové kožené	1	1
Pracovní obuv - zimní	1	36
Pracovní kabát - prošívaný	1	36

(zdroj: vlastní, upraveno dle interní dokumentace)

6.4 Poskytování mycích, čistících a dezinfekčních prostředků

V souladu s interními směrnicemi podnik zajišťuje zaměstnancům mycí, čistící a dezinfekční prostředky v rozsahu odpovídajícím charakteru vykonávané práce a úrovni znečištění, kterému jsou při práci vystaveni. Přidělování těchto prostředků (Tabulka 4) probíhá na základě pracovní pozice a je evidováno v interní dokumentaci. Jedná se především o prostředky určené k odstraňování maziv a olejů, které jsou při pracovních činnostech v provozu běžně využívány. (Interní dokumentace)

Tabulka 4 Mýcí, čistící a dezinfekční prostředky

Pracovní pozice	Druh práce	Mýcí prostředek (g/měsíc)	Čistící pasta (g/měsíc)	Ochranné krémy
Administrativní pozice, vedoucí pracovník	Práce čistá	100/2	x	1
Mechanik, opravář, soustružník	Práce nečistá	100/2	475/2	2
Technik	Práce méně čistá	100/2	475/2	2

(zdroj: vlastní, upraveno dle interní dokumentace)

6.5 Zajištění pracovnílékařských služeb

Pracovnílékařské služby jsou ve firmě zajišťovány externím poskytovatelem na základě smluvního vztahu. Všichni zaměstnanci absolvují vstupní lékařskou prohlídku před nástupem do pracovního poměru, bez ohledu na zařazení do kategorie práce. (Interní dokumentace)

Vzhledem ke struktuře pracovních pozic ve firmě platí následující:

- **Periodické lékařské prohlídky** nejsou povinné, jelikož všechny pracovní pozice spadají do první nebo druhé kategorie práce. Provádějí se pouze na vyžádání zaměstnance nebo zaměstnavatele, v souladu s platnou legislativou. (Interní dokumentace)
- **Výstupní a mimořádné prohlídky** se uskutečňují podle potřeby, například při podezření na vznik nemoci z povolání nebo při ukončení pracovního poměru u pracovníků vystavených specifickému riziku. (Interní dokumentace)

Veškerá dokumentace související s lékařskými prohlídkami je evidována v personální agendě zaměstnanců a pravidelně kontrolována v rámci systému řízení BOZP. (Interní dokumentace)

6.6 Provádění školení

Školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany jsou v podniku zajišťována externí odborně způsobilou osobou. Všichni zaměstnanci absolvují vstupní školení při nástupu do zaměstnání a svým podpisem evidenční listině potvrzují, že obsahu školení porozuměli a jsou si vědomi svých povinností. (Interní dokumentace)

Specifická odborná školení jsou organizována pro zaměstnance podle charakteru vykonávané práce:

- **Školení řidičů** se týká pouze osob, které v rámci výkonu práce využívají služební nebo vlastní vozidlo.
- **Školení svářečů** je prováděno pověřenou osobou, zahrnuje teoretickou i praktickou část a je zakončeno písemným přezkoušením.
- **Obsluha motorových manipulačních vozíků** vyžaduje samostatné školení s teoretickým a praktickým přezkoušením. Po úspěšném absolvování je vydán nebo prodloužen průkaz řidiče motorových vozíků oprávněnou osobou. (Interní dokumentace)

Veškerá školení jsou dle interních směrnic opakována pravidelně, a to **v intervalu jedenkrát ročně**. (Interní dokumentace)

7 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Analýza současného stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci byla provedena na základě místního šetření ve vybraném malém podniku. Zjištění byla získána prostřednictvím osobní návštěvy pracoviště, při které byl přítomen majitel provozovny. Pro účely systematického zhodnocení podmínek BOZP byly využity následující metody: kontrolní checklist, dotazníkové šetření a polo-strukturovaný rozhovor s vedoucím provozu.

7.1 Checklist

K posouzení aktuálního stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve zvoleném podniku byl využit předem připravený kontrolní checklist (Tabulka 5), jenž slouží jako praktický nástroj pro systematické zhodnocení jednotlivých oblastí BOZP. Checklist je strukturován do několika tematických kategorií, což umožňuje přehledné a logické členění jednotlivých kontrolních položek.

Tabulka 5 Checklist vybraného pracoviště

Check list	ANO / NE	poznámka
Osobní ochranné pracovní prostředky		
Jsou zaměstnancům přidělovány OOPP v souladu s legislativou a rizikovými faktory jejich práce?	ANO	
Používají zaměstnanci OOPP při všech činnostech, kde je jejich použití povinné?	ANO	
Jsou OOPP v pravidelných intervalech kontrolovány?	ANO	
Jsou OOPP v případě opotřebení nahrazovány?	ANO	
Mají zaměstnanci přístup k náhradním OOPP v případě poškození nebo ztráty?	ANO	bez záznamu
Jsou zaměstnanci proškoleni v používání OOPP?	ANO	
Školení BOZP a informovanost zaměstnanců		
Absolvují zaměstnanci vstupní školení BOZP při nástupu do práce?	ANO	
Probíhá pravidelné opakované školení BOZP?	ANO	poslední záznam 2023
Jsou zaměstnanci prokazatelně seznámeni s riziky na svém pracovišti?	ANO	

Check list	ANO / NE	poznámka
Jsou informováni o zařazení do příslušné kategorie práce?	ANO	
Vedou se záznamy o absolvovaných školeních?	ANO	poslední záznam 2023
Pracovní podmínky		
Jsou pracovní plochy organizované bez zbytečných překážek?	ANO	
Je na pracovišti zajištěno dostatečné odvětrávání?	NE	pouze hlavním vstupem do dílny
Je k dispozici dostatečné osvětlení?	ANO	
Je pracovní prostředí přizpůsobeno ergonomickým požadavkům?	ANO	
Jsou pracovní nástroje a zařízení pravidelně kontrolovány a servisovány?	ANO	
Jsou na pracovišti umístěny jasně viditelné bezpečnostní značky?	ANO	označení hrany schodu a vrat
Jsou chemické látky a oleje skladovány v souladu s bezpečnostními listy?	NE	200 l barel – olej na topení volně
Zdraví zaměstnanců		
Je zajištěno školení zaměstnanců v oblasti první pomoci?	ANO	součást školení BOZP
Jsou dodržovány lékařské prohlídky zaměstnanců?	ANO	
Je v areálu zajištěna lékárnička s potřebnými pomůckami pro poskytnutí první pomoci?	ANO	
Byl v uplynulém roce zaznamenán pracovní úraz s následkem pracovní neschopnosti?	NE	

(zdroj: vlastní)

Zjištění uvedená v tabulce představují souhrnné výsledky kontrolního šetření zaměřeného na základní oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Hodnocení vychází z přímého pozorování pracoviště, kontroly dokumentace a dostupných podkladů. Pro doplnění těchto výsledků bylo následně provedeno dotazníkové šetření mezi zaměstnanci a polostrukturovaný rozhovor s majitelem podniku, jejichž výstupy jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

7.2 Dotazníkové šetření

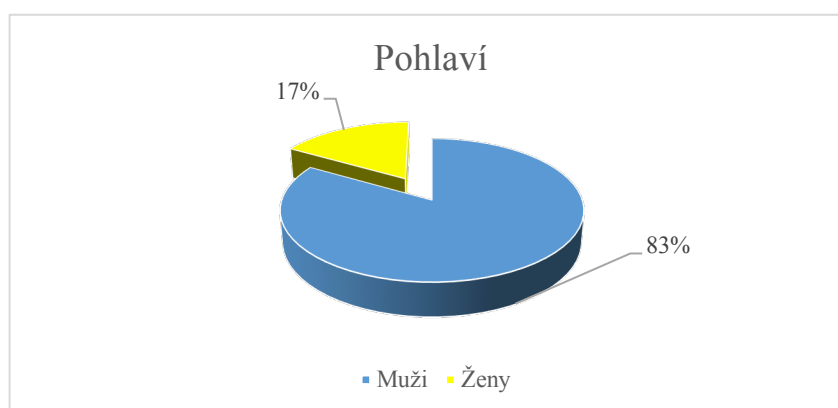
Součástí zhodnocení stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v podniku bylo také anonymní dotazníkové šetření (Příloha PI) mezi zaměstnanci. Cílem bylo získat zpětnou

vazbu přímo od pracovníků, kteří se každodenně pohybují v provozu a mají přímou zkušenost s podmínkami na pracovišti. Dotazníky byly zaměstnancům osobně rozdány a následně, po dostatečném časovém prostoru pro vyplnění, opět vyzvednuty. Vyplnění bylo anonymní a dobrovolné, všichni oslovení zaměstnanci s účastí souhlasili.

Šetření se zúčastnilo celkem 12 přítomných pracovníků, což odpovídá plnému pokrytí aktuální pracovní směny. Získané odpovědi doplňují technická zjištění o subjektivní pohled zaměstnanců a přispívají k celkovému posouzení úrovně BOZP v daném podniku. Je třeba brát v úvahu, že se jedná o vnímání jednotlivců, které může být ovlivněno osobními zkušenostmi či postoji. Přesto je zapojení zaměstnanců do hodnocení důležité, neboť umožňuje zjistit jejich míru informovanosti a přístupu k bezpečnosti práce. Následující přehled shrnuje výsledky jednotlivých otázek.

Základní informace o zaměstnanci

Otázka 1: Pohlaví? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 2)

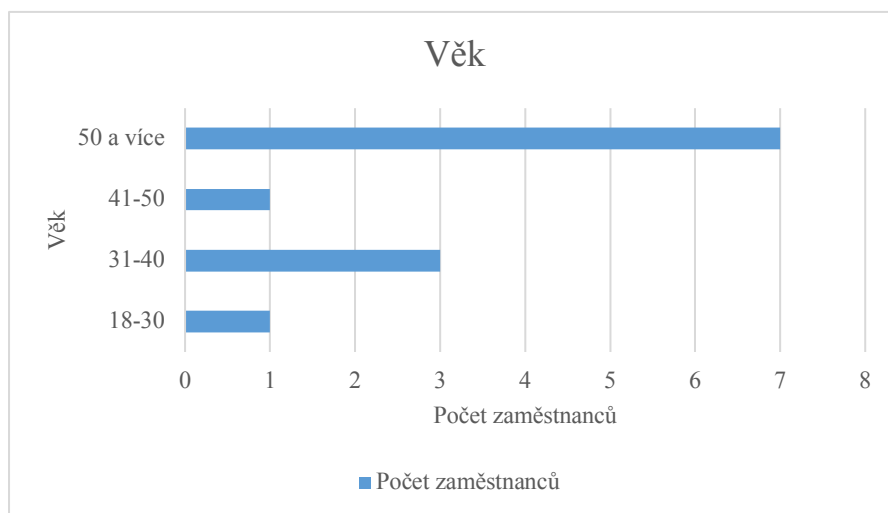

Graf 2 Pohlaví

(zdroj: vlastní)

V dotazníkovém šetření převažovali muži – celkem 10 respondentů (83 %), zatímco ženy byly zastoupeny 2 odpověďmi (17 %). Toto rozložení odpovídá charakteru provozu s technicky zaměřenými pozicemi. Výsledky potvrzují převahu mužů v tomto typu pracovního prostředí.

Otázka 2: Věk? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 3)

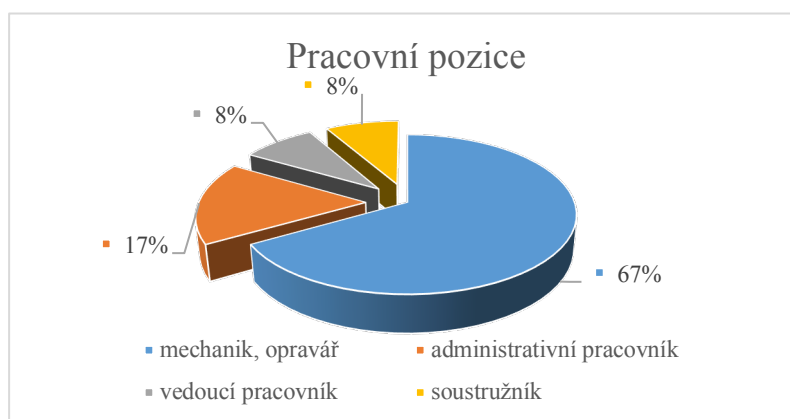

Graf 3 Věk

(zdroj: vlastní)

Z celkového počtu 12 respondentů uvedl 1 zaměstnanec věk v rozmezí 18–30 let (8 %), 3 zaměstnanci byli ve věku 31–40 let (25 %), 1 respondent spadl do kategorie 41–50 let (8 %) a nejvíce zaměstnanců – celkem 7 osob (59 %) – bylo ve věku 51 let a více. Věková struktura odpovídá stabilnímu pracovnímu kolektivu s převahou starších zaměstnanců, kteří mají bohaté pracovní zkušenosti a znalost provozu.

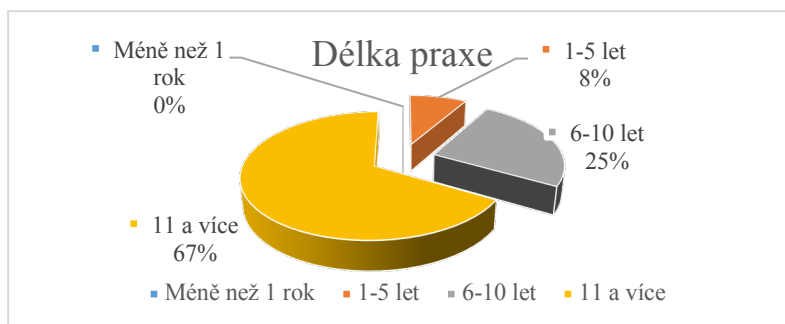
Otázka 3: Pracovní pozice? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 4)

Graf 4 Pracovní pozice

(zdroj: vlastní)

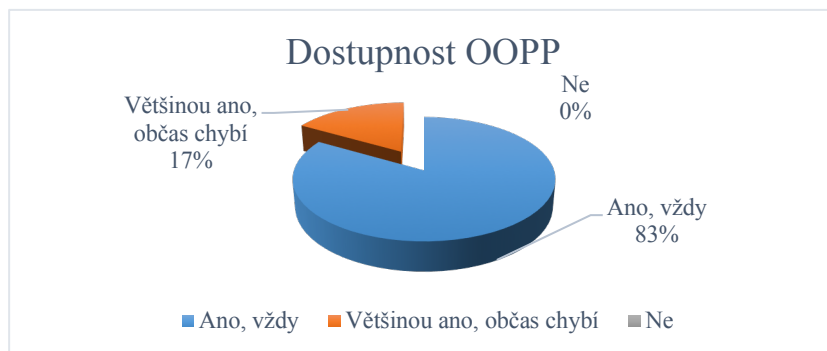
Z hlediska pracovní pozice převažují technické profese – 8 respondentů (67 %) uvedlo, že pracují jako mechanik nebo opravář. Dále odpověděli 2 administrativní pracovníci (17 %), po jednom vedoucí pracovník a soustružník (shodně 8 %). Odpovědi odpovídají zaměření firmy na výrobu a opravy.

Otázka 4: Délka praxe u společnosti? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 5)

Graf 5 Délka praxe

(zdroj: vlastní)

Více než polovina zaměstnanců, konkrétně 8 osob (67 %), pracuje ve firmě déle než 11 let. Tři zaměstnanci uvedli praxi 6–10 let (25 %) a jeden odpověděl 1–5 let (8 %). Žádný respondent nepracuje ve společnosti méně než jeden rok. Výsledky ukazují na dlouhodobou pracovní stabilitu většiny zaměstnanců.

Osobní ochranné pracovní prostředky**Otázka 5: Máte k dispozici všechny osobní ochranné pracovní prostředky, které potřebujete ke své práci? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 6)**

Graf 6 Dostupnost OOPP

(zdroj: vlastní)

Možnost „ano, vždy“ zvolilo 8 respondentů (67 %), zatímco 4 zaměstnanci (33 %) uvedli, že většinou ano, ale občas některé prostředky chybí. Žádný z dotazovaných neuvedl, že by ochranné pracovní prostředky chyběly zcela. Odpovědi ukazují na poměrně dobré zajištění OOPP, přesto drobné výpadky ve vybavení nelze zcela vyloučit.

Otázka 6: Jak často používáte OOPP při práci? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 7)

Graf 7 Četnost užití OOPP

(zdroj: vlastní)

Devět respondentů (75 %) uvedlo, že ochranné pracovní prostředky používají vždy v souladu s předpisy. Zbývajících tři zaměstnanci (25 %) odpověděli, že OOPP využívají pouze občas. Výsledky naznačují celkově dobré návyky v oblasti používání ochranných prostředků, i když u části pracovníků může docházet k méně důslednému dodržování pravidel.

Odpovědi Otázky 5 a 6 se vztahují i na zaměstnance, kteří osobní ochranné pracovní prostředky nemají přímo přiřazené ke své pracovní pozici. Vzhledem k charakteru provozu se však mohou příležitostně pohybovat v prostorách, kde je jejich použití nezbytné, a proto mají OOPP k dispozici i možnost je použít, pokud to situace vyžaduje.

Školení BOZP a informovanost zaměstnanců

Otázka 7: Absolvoval(a) jste školení BOZP? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 8)

Graf 8 Absolvování školení BOZP

(zdroj: vlastní)

Všech 12 respondentů uvedlo, že školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci absolvovali. Tato odpověď svědčí o základní orientaci zaměstnanců v povinnosti školení v rámci pracovního poměru.

Otázka 8: Jsou Vám při školení BOZP srozumitelně vysvětleny všechny bezpečnostní pokyny a rizika na vašem pracovišti? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 9)

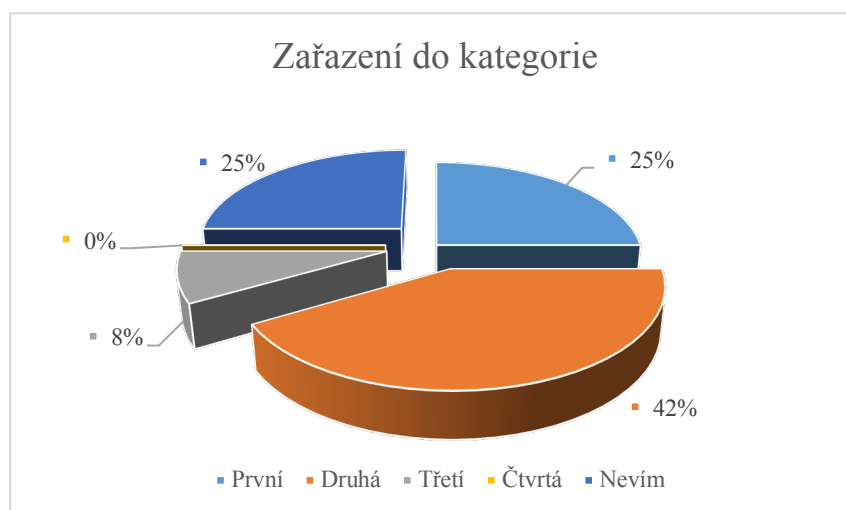

Graf 9 Srozumitelné informace

(zdroj: vlastní)

Všichni dotazovaní zaměstnanci (100 %) uvedli, že při školení BOZP byly bezpečnostní pokyny a rizika na jejich pracovišti vysvětleny srozumitelně. Výsledek naznačuje, že forma i obsah školení jsou zaměstnanci dobře vnímány, a přispívají tak k jejich orientaci v pracovním prostředí z hlediska bezpečnosti.

Otázka 9: Do jaké kategorie práce jste zařazen(a) v rámci pracovního výkonu?
(Odpověď graficky znázorněna viz Graf 10)

Graf 10 Zařazení do kategorie

(zdroj: vlastní)

Tři zaměstnanci (25 %) uvedli zařazení do 1. kategorie práce, pět respondentů (42 %) označilo 2. kategorii a jeden pracovník (8 %) uvedl 3. kategorii. Zbývajících tři zaměstnanci (25 %) odpověděli, že nevědí. Odpovědi částečně odpovídají skutečnému stavu dle interní dokumentace, avšak u části pracovníků je patrná nejistota nebo neznalost vlastního zařazení. Téma kategorizace práce tak může představovat oblast, kde by bylo vhodné zvýšit informovanost zaměstnanců.

Hygienické podmínky a pracovní prostředí

Otázka 10: Jsou čistící a desinfekční prostředky doplňovány v dostačujícím množství? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 11)

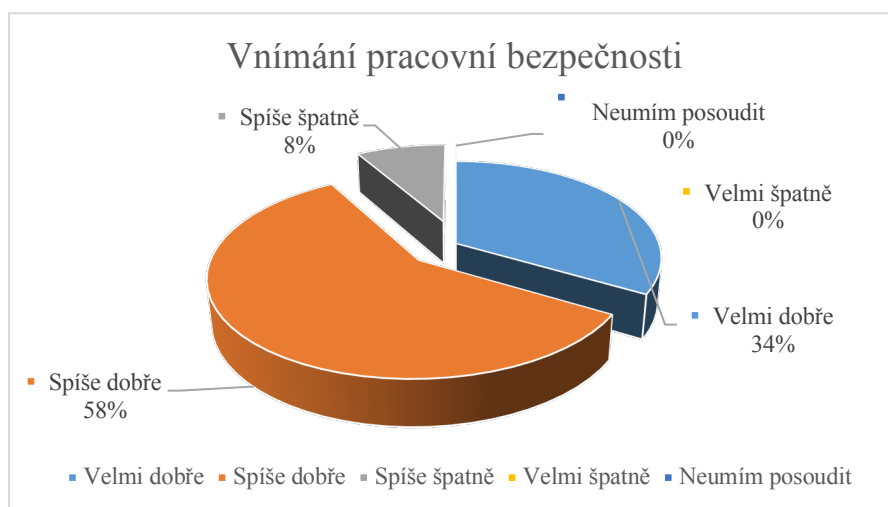
Graf 11 Dostatečné množství čistících a desinfekčních prostředků

(zdroj: vlastní)

Všech 12 respondentů uvedlo, že čistící a dezinfekční prostředky jsou na pracovišti doplňovány v dostatečném množství. Odpovědi ukazují na to, že zásobování těmito prostředky probíhá bez problémů a zaměstnanci je vnímají jako funkční a spolehlivé.

Otázka 11: Jak se při výkonu své práce cítíte z hlediska bezpečnosti?

Odpověď graficky znázorněna viz Graf 12

Graf 12 Vnímání pracovní bezpečnosti

(zdroj: vlastní)

Čtyři zaměstnanci (33 %) uvedli, že se z hlediska bezpečnosti cítí při práci velmi dobře, sedm respondentů (58 %) označilo možnost „spíše dobře“ a jeden zaměstnanec (8 %) uvedl, že se cítí spíše špatně. Většina zaměstnanců tedy vnímá pracovní prostředí jako bezpečné, avšak výskyt i jedné negativní odpovědi může být podnětem k hlubší reflexi konkrétních rizik nebo subjektivního pocitu nejistoty na pracovišti.

Otázka 12: Jaké pracovní podmínky vám nejvíce ztěžují výkon práce? (možnost zaškrtnout více odpovědí), Odpověď graficky znázorněna viz Graf 13

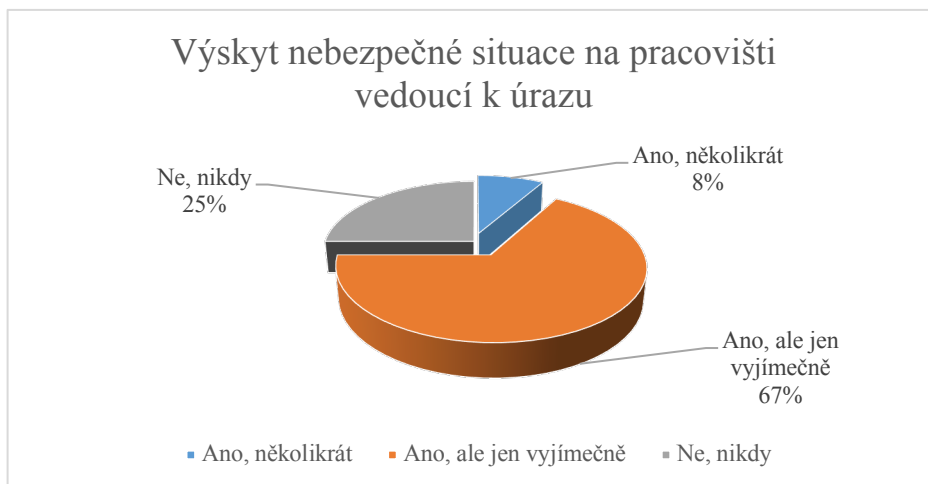
Graf 13 Pracovní podmínky ztěžující pracovní výkon

(zdroj: vlastní)

Nejčastěji uváděnými faktory byly hluk (10 odpovědí) a fyzická náročnost (8 odpovědí), které představují typická rizika technického provozu. Sedm zaměstnanců uvedlo jako překážku nedostatečné větrání, což může souviset s provozními podmínkami a obtížnou ventilací v pracovních prostorech. Tři respondenti označili chlad a jeden uvedl prašnost. Možnosti „horko“, „vibrace od strojů“ ani „jiné“ nebyly zvoleny. Výsledky naznačují, že zaměstnanci nejcitlivěji vnímají zátěž spojenou s hlučností, fyzickým výkonem a nedostatečným větráním, které ovlivňují jejich pracovní komfort a bezpečnost.

Pracovní úrazy a nebezpečné situace

Otázka 13: Setkal(a) jste se ve své práci s nebezpečnou situací, která mohla vést k úrazu? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 14)

Graf 14 Výskyt nebezpečné situace na pracovišti vedoucí k úrazu

(zdroj: vlastní)

Většina zaměstnanců (8 osob, 67 %) uvedla, že se s nebezpečnou situací setkali, ale pouze výjimečně. Jeden respondent (8 %) uvedl, že takové situace zažil opakovaně. Tři zaměstnanci (25 %) odpověděli, že se s žádnou rizikovou situací dosud nesetkali. Z odpovědí vyplývá, že přítomnost potenciálně nebezpečných situací si většina zaměstnanců uvědomuje, i když je hodnotí spíše jako ojedinělé případy.

Otázka 14: Pokud ano, byla tato situace řádně nahlášena a řešena? (Odpověď graficky znázorněna viz Graf 15)

Graf 15 Řešení hlášené situace

(zdroj: vlastní)

Všichni respondenti, kteří uvedli zkušenost s nebezpečnou situací, odpověděli, že tyto případy byly nahlášeny a vedením řádně řešeny. Výsledek ukazuje na funkční reakční

mechanismus v rámci podniku a pozitivní přístup zaměstnavatele k řešení bezpečnostních rizik.

Otázka 15: Utrpěl(a) jste někdy při práci v této organizaci pracovní úraz?

(Odpověď graficky znázorněna viz Graf 16)

Graf 16 Výskyt pracovního úrazu

(zdroj: vlastní)

Většina respondentů uvedli, že během svého působení ve firmě pracovní úraz neutrpěli. Dva respondenti však potvrdili, že v minulosti pracovní úraz utrpěli. Podle interní dokumentace nebyl za poslední rok žádný pracovní úraz zaznamenán. I když v malých technických firmách může být riziko úrazu vyšší, výsledky naznačují, že v této organizaci úrazy nejsou častým jevem.

Shrnutí výsledků z dotazníkového šetření

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že pracovní kolektiv tvoří převážně zaměstnanci technických profesí s dlouholetou praxí. Tito pracovníci vnímají systém BOZP převážně pozitivně, jsou dobře obeznámeni s provozem a běžná rizika posuzují realisticky na základě zkušenosti. Odpovědi zároveň naznačují, že některé formální informace, jako například zařazení do pracovní kategorie, nepovažují za zásadní, což může být dáno jejich každodenní orientací na praktickou stránku výkonu práce.

Nejčastěji uváděné obtíže – hluk, fyzická zátěž a větrání – odpovídají charakteru technického provozu. Vnímání fyzické náročnosti může být u části pracovníků ovlivněno délkou působení na dané pozici. Přestože se většina zaměstnanců setkala s rizikovou

situací, úrazy jsou spíše výjimečné. To může svědčit o osvojených návycích a schopnosti předcházet nebezpečným situacím díky praktickým zkušenostem.

Dotazníkové šetření tak kromě konkrétních podnětů nabídlo i širší pohled na fungování BOZP v malém provozu, kde hraje významnou roli zkušenost, prostředí a každodenní praxe.

7.3 Polo-strukturovaný rozhovor

Za účelem doplnění a upřesnění zjištění z checklistu a dotazníkového šetření byl uskutečněn polo-strukturovaný rozhovor (Příloha P II) s majitelem společnosti. Rozhovor probíhal osobně během místního šetření a zaměřoval se na tematické oblasti odpovídající jednotlivým kapitolám checklistu. Komentáře majitele přinesly hlubší pohled na praktické fungování systému BOZP, objasnily některé identifikované nedostatky a umožnily lépe pochopit souvislosti mezi technickým stavem pracoviště, organizačními postupy a vnímáním bezpečnosti ze strany zaměstnanců. Následující tematické okruhy shrnují nejvýznamnější poznatky z rozhovoru.

7.3.1 Osobní ochranné pracovní prostředky

Checklist provedený při místním šetření potvrdil, že osobní ochranné pracovní prostředky jsou přidělovány zaměstnancům v souladu s legislativou a odpovídají rizikovým faktorům jejich práce. Jejich používání je zpravidla dodržováno, prostředky jsou pravidelně kontrolovány a v případě poškození nahrazovány. Zaměstnanci mají přístup k náhradním OOPP, avšak není vedena žádná evidence o výdeji, což může být z hlediska dlouhodobého řízení BOZP problematické, zejména při organizačních změnách nebo nárůstu počtu zaměstnanců.

Z odpovědí zaměstnanců v dotazníkovém šetření (Otázky 5 a 6) vyplývá, že většina pracovníků vnímá dostupnost i používání OOPP pozitivně, i když se v menší míře objevily zmínky o občasné nedostatku nebo méně důsledném používání. Tyto dílčí výpadky mohou souviset s neformálním způsobem distribuce prostředků.

- **Majitel podniku v rozhovoru potvrdil**, že výdej OOPP není evidován, ale systém označil za funkční v kontextu malého podniku.

7.3.2 Školení BOZP a informovanost zaměstnanců

Bylo potvrzeno, že zaměstnanci absolvují vstupní školení při nástupu do zaměstnání, během něhož jsou seznámeni s pracovními riziky i zařazením do příslušné kategorie práce. Z vnitřních směrnic je zřejmé, že opakované školení má být prováděno každoročně. Poslední písemně doložené školení však proběhlo v roce 2023, přičemž záznam o jeho realizaci v roce 2024 chybí. Tato skutečnost může ohrozit pravidelnost školení a vést k nesouladu s legislativními požadavky.

Z Otázek 7 a 9 dotazníkového šetření vyplývá, že všichni zaměstnanci školení BOZP absolvovali a hodnotili jeho obsah jako srozumitelný a přínosný. Je však nutné upozornit, že otázka byla formulována obecně, bez časového či obsahového upřesnění. Odpovědi tak mohou odrážet spíše subjektivní vnímání školení (například pouze vstupního), než aktuální stav z hlediska pravidelného opakování. Dále část pracovníků neznala svou kategorii práce, což může ukazovat na rezervy v předávání informací, případně na nedostatečné upevnění klíčových znalostí.

- **V rozhovoru bylo vysvětleno**, že opakované školení plánované na rok 2024 ve spolupráci s OZO se z organizačních důvodů neuskutečnilo. Dle sdělení by mělo být realizováno v nejbližším možném termínu.

7.3.3 Pracovní podmínky

Hluk – dotazníkové šetření (Otázka č. 12) prokázalo, že za jeden z nejvíce zatěžujících faktorů pracovního prostředí považují nadměrný hluk.

- V rámci rozhovoru majitel tuto skutečnost potvrdil a uvedl, že zvýšená hlučnost skutečně vzniká při provozu některých strojů, zejména kompresoru a těžké techniky. Ačkoli v současnosti ochrana sluchu ve firmě není běžně využívána, do budoucna zvažuje její zavedení, případně opatření ke snížení hlukové zátěže.

Odvětrávání – při místním šetření byl zjištěn nedostatek přirozeného větrání v prostorách celé provozovny. V současnosti se zde nachází pouze jedno okno, které je umístěno mimo hlavní dílnu, a větrání je dále možné pouze prostřednictvím vstupních vrat. Tento stav se jevil jako nevyhovující, zejména při provozu těžké motorové techniky nebo využívání tlakového kompresoru pro nástřik kovových součástí barvou. Takový systém ventilace může negativně ovlivnit pracovní podmínky, zejména kvalitu ovzduší, což má potenciál mít dopad na zdraví zaměstnanců.

Z odpovědí zaměstnanců v dotazníkovém šetření (otázka 12) bylo zřejmé, že 7 respondentů považuje nedostatečné větrání za jeden z hlavních problémů ovlivňujících jejich pracovní komfort. Tento názor je v souladu s technickými zjištěními a ukazuje na reálný problém v pracovním prostředí, který je třeba řešit.

- **Majitel podniku v rozhovoru blíže specifikoval**, že původní větrací šachta byla odstraněna při stavebních úpravách objektu, které prováděl vlastník budovy. Dále uvedl, že současný stav vnímá jako problém a podnik plánuje realizovat opatření ke zlepšení ventilace pracovního prostoru.

Bezpečnostní značení – většina prostor v podniku je adekvátně označena bezpečnostními značkami, které jsou zřetelné a v souladu s platnými předpisy. Nicméně v oblasti vstupních vrat chybí značení hrany schodu a také označení hran vrat, což se jeví jako možný zdroj rizika. Tento nedostatek ve značení zvyšuje riziko úrazů, zejména v situacích, kdy je snížena viditelnost v prostoru a pohyb těžké techniky může vést k nesprávnému najetí na neoznačené hrany nebo k zakopnutí pracovníků.

Dále se zde vyskytuje problém s **viditelností** v místě, kde je v provozu těžká technika. Vysoký stupeň zadýmení při spuštění kompresoru nebo jiných strojů ztěžuje orientaci a zvyšuje riziko, že pracovníci nebudou schopni včas rozpoznat překážky v jejich okolí, což opět zvyšuje pravděpodobnost úrazu.

- **Z rozhovoru vyplynulo**, že značení v oblasti vrat skutečně není dostatečné a prostor zcela neodpovídá požadavkům na bezpečný pohyb pracovníků i techniky. Majitel uvedl, že si je tohoto nedostatku vědom a vnímal jej jako relevantní připomínku k možnému zlepšení stávajícího stavu.

Skladování chemických látek

Chemikálie, oleje a další prostředky, které jsou jednotlivě baleny, jsou skladovány v souladu s bezpečnostními předpisy a přehledně, což odpovídá stanoveným normám pro bezpečné skladování. Problém byl však identifikován u vyjetého oleje, který je využíván jako palivo do olejových kamen typu AT-400. Tento olej je skladován ve 200 litrovém barelu, umístěném v otevřeném prostoru mezi technikou, což představuje zvýšené riziko požáru. Vzhledem k umístění v blízkosti těžké techniky a potenciálnímu zvýšení teploty v dané oblasti může být toto uskladnění rizikové, přičemž vznik požáru by mohl mít vážné následky pro bezpečnost celého pracoviště.

- **Majitel podniku vysvětlil**, že současné řešení nevnímá jako vyloženě problematické, neboť se nachází v praktické blízkosti kamen, kde je olej následně využíván. Zároveň však připustil, že by do budoucna mohlo být vhodné zvážit úpravu způsobu skladování s ohledem na vyšší bezpečnostní standardy.

7.4 Shrnutí zjištěných nedostatků

Na základě provedeného místního šetření, dotazníkového šetření mezi zaměstnanci a rozhovoru s majitelem společnosti byly identifikovány konkrétní oblasti, v nichž systém bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vykazuje určité nedostatky.

Z pohledu organizačního zajištění byla zjištěna absence evidence o výdeji osobních ochranných prostředků a nepravidelnost v realizaci opakovaných školení zaměstnanců. Část pracovníků zároveň nezná svou pracovní kategorii, což může snižovat efektivitu školení a informovanosti o rizicích.

Z hlediska pracovních podmínek zaměstnanci nejčastěji poukazovali na nadměrný hluk a nedostatečné větrání, přičemž tato zjištění byla potvrzena i při místním šetření. Problémem se jeví i technické aspekty bezpečnosti – zejména chybějící označení rizikových míst v prostoru vstupních vrat a nevhodný způsob skladování vyjetého oleje v blízkosti topných zařízení a techniky.

Uvedené poznatky představují výchozí rámec pro formulaci návrhů na zlepšení, které reflektují možnosti malého podniku a jejichž cílem je zvýšení úrovně bezpečnosti práce. Těmto návrhům se věnuje následující kapitola.

8 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ

Na základě provedeného místního šetření prostřednictvím Checklistu, dotazníkového šetření mezi zaměstnanci a polo-strukturovaného rozhovoru s majitelem podniku bylo identifikováno několik oblastí, které představují potenciální slabá místa v systému řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tyto skutečnosti mohou vést ke zvýšenému riziku pracovních úrazů, provozním komplikacím nebo nesouladu s legislativními požadavky. Navrhovaná opatření formulovaná v této kapitole reagují na nedostatky shrnuté v kapitole 7.4 a zohledňují reálné podmínky malého podniku.

Zajištění evidence výdeje OOPP

Ve firmě jsou osobní ochranné pracovní prostředky zaměstnancům běžně dostupné a jejich používání je v praxi zajištěno. Přesto však nebyla zavedena formální evidence samotného výdeje, což může ztěžovat zpětnou kontrolu nad přidělenými prostředky a sledování jejich spotřeby. Jednou z možností je využití **hotového tiskopisu** evidenčního listu pro výdej OOPP (Obrázek 4), který je běžně dostupný na trhu a nevyžaduje složitou úpravu.

Obrázek 4 Evidenční list pro výdej ochranných prostředků

(zdroj: Evidenční list pro výdej OOPP, 2024)

Alternativně lze navrhnout vlastní evidenční tabulku (Tabulka 6), která umožňuje větší přizpůsobení konkrétním potřebám podniku – například v rozsahu zaznamenávaných údajů

či členění podle provozu. Výhodou je nejen vyšší variabilita, ale i nižší náklady, neboť tabulku lze vytvořit interně bez nutnosti nákupu tiskopisů.

Tabulka 6 Evidenční list pro výdej OOPP

EVIDENČNÍ LIST – VÝDEJ OOPP					
Jméno, příjmení:					
Datum	Druh OOPP	Převzal dne	Vrátil dne	Podpis zaměstnance	Podpis vedoucího

Evidence převzatých osobních ochranných pracovních prostředků. Součástí převzetí zaměstnanec potvrzuje seznámení s návodem na používání OOPP

(zdroj: vlastní)

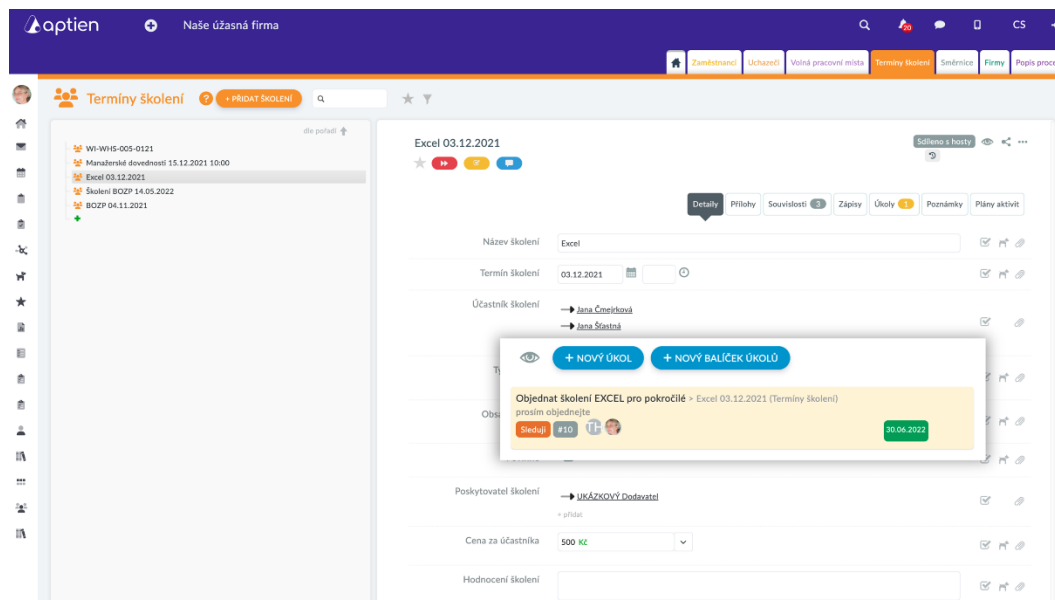
Zavedení ochrany sluchu

V návaznosti na zjištění z dotazníkového šetření, kde byl hluk nejčastěji uváděn jako ztěžující faktor při práci, se doporučuje doplnění osobních ochranných prostředků o chrániče sluchu. I když se jedná o hluk s občasným výskytem, je vhodné mít tyto pomůcky dostupné a zaměstnance o možnosti jejich použití informovat. Vzhledem k typu provozu je vhodnějším řešením zajistit v dostatečném množství opakovatelně použitelná ochranná sluchátka pro každého pracovníka a další volně dostupná v prostoru dílny pro okamžité použití.

Zajištění pravidelnosti školení BOZP

Pro zajištění přehledu o školeních a zjednodušení související administrativy se doporučuje zavedení systému **Aptien** (Obrázek 5), který slouží k plánování, evidenci a připomínání vstupních i periodických školení zaměstnanců. Umožňuje přiřazování pracovníků ke konkrétním školením, vedení dokumentace v elektronické podobě a uložení potvrzení o absolvování.

Součástí systému je také možnost objednání vybraných školení přímo přes rozhraní aplikace. Některá školení jsou poskytována samotným provozovatelem systému nebo ve spolupráci s odbornými partnery. Aplikace dále umožňuje vedení dalších agend, například evidence vybavení nebo interní komunikace. (Aptien, ©2023)

Obrázek 5 Evidence školení, Aptien

(zdroj: Aptien, ©2023)

Odsávání prostoru

Vzhledem k omezenému přirozenému větrání a provozu techniky, která produkuje výfukové plyny a aerosoly, se doporučuje instalace průmyslového ventilátoru. Zařízení tohoto typu je určeno k odsávání mastnějšího a znečištěného vzduchu, což je zvláště důležité v prostředí, kde jsou používány stroje a zařízení produkující škodlivé emise. Tento ventilátor může být využit ve variantě s napojením přímo na stávající potrubí (pokud je k dispozici a přístupné), a to buď pro vnitřní ventilaci, nebo s externím potrubím, které by bylo upevněno na zeď s vývodem ven. Alternativně může být ventilátor instalován samostatně, bez pevného připojení, což zaručuje větší flexibilitu v umístění zařízení.

Toto řešení bude účinně odstraňovat škodliviny z dílny a výrazně přispěje ke zlepšení pracovních podmínek. Při výběru konkrétního modelu je důležité zohlednit velikost prostoru, požadovaný výkon ventilace a četnost používání strojů, které znečištění způsobují. Obrázek 6 zobrazuje doporučený typ zařízení, který svými parametry odpovídá

potřebám daného provozu, a zároveň umožňuje snadnou adaptaci v případě změny provozních prostor. (Ventilatory.cz, © 2011 - 2025)

Obrázek 6 Průmyslový radiální ventilátor

(zdroj: Průmyslový radiální ventilátor

Dalap SKT PROFI, © 2011 – 2025)

Doplňující značení a osvětlení v rizikovém prostoru

Vstupní prostor dílny, který slouží zároveň jako průchod i průjezd pro techniku, je v současnosti nedostatečně označen a může představovat riziko při pohybu osob i při manipulaci se stroji. Doporučuje se doplnit výrazné značení hrany schodu a vstupních vrat pomocí výstražné reflexní žluto-černé samolepící pásky.

Zároveň se navrhuje instalace přídavného LED prachotěsného svítidla nad vstupem, které zajistí lepší viditelnost prostoru za zhoršených světelných podmínek, například při večerním provozu nebo zhoršené viditelnosti způsobené výfukovými plyny. Tímto opatřením lze předejít riziku zakopnutí, nesprávného najetí techniky či snížení orientace v prostoru.

Bezpečné skladování topného oleje

S ohledem na současné umístění 200 litrového barelu s vyjetým olejem v prostoru mezi technikou a elektrickým nářadím se doporučuje změnit způsob jeho skladování. Jako vhodné opatření se navrhuje přemístit řádně utěsněný barel mimo hlavní pracovní prostor, ideálně do vyhrazeného místa s nižším rizikem mechanického poškození.

Současně se doporučuje umístit pod barel se zbytkovým olejem záchytnou vanu (Obrázek 7), která by v případě úniku zabránila šíření nebezpečné látky do okolí. Díky vyjímatelnému perforovanému roštu lze případný únik snadno zachytit a následně

ekologicky zlikvidovat. Toto opatření by snížilo riziko požáru i možných environmentálních dopadů, a zároveň by bylo zachováno provozní využití vyjetého oleje jako paliva, což je v případě kamen typu AT-400 dle technické specifikace přípustné.

Obrázek 7 Plastová záchytná vana s vypouštěcí zátkou

(zdroj: Plastová záchytná vana s vypouštěcí zátkou pro

1 sud, 42 L, © 2010 - 2025)

Přehled zjištěných nedostatků a návrhů na jejich řešení

Následující přehled (Tabulka 7) shrnuje navržená opatření v přímé návaznosti na identifikované nedostatky v jednotlivých oblastech systému BOZP.

Tabulka 7 Zjištěné nedostatky a návrhy řešení

Oblast BOZP	Zjištěný nedostatek	Návrh řešení
Osobní ochranné pracovní prostředky	Neexistuje evidence výdeje, občasný nedostatek vybavení	Zavedení evidence výdeje OOPP (tiskopis / interní tabulka)
Školení BOZP a informovanost	Nepravidelnost školení, část pracovníků nezná svou pracovní kategorii	Systém Aptien pro plánování a evidenci školení
Pracovní podmínky – hluk	Hluk jako nejčastější zatěžující faktor podle zaměstnanců	Doplnění chráničů sluchu jako OOPP
Pracovní podmínky – větrání	Nedostatečné přirozené větrání, zhoršený komfort, zvýšené riziko	Instalace průmyslového ventilátoru
Bezpečnostní značení	Chybějící značení u vstupu a špatná viditelnost při pohybu techniky	Výstražná páska, přídavné LED osvětlení
Skladování chemikálií	Barely s vyjetým olejem mezi technikou, riziko požáru	Přemístění mimo hlavní prostor, použití záchytné vany

(zdroj: vlastní)

Orientační odhad nákladů

Pro lepší představu o finanční náročnosti navržených opatření v oblasti BOZP byl zpracován orientační přehled předpokládaných nákladů. Tabulka 8 obsahuje jednotlivé položky včetně DPH, navrhovaného množství a celkové ceny.

Tabulka 8 Orientační odhad nákladů navržených opatření

Položka	Cena položky bez DPH	DPH %	Cena položky včetně DPH	Množství	Cena celkem včetně DPH	Poznámka
Evidenční list pro výdej OOPP	82,00 Kč	21	99,00 Kč	2	198,00 Kč	Zakoupení formulářů
Ochranná sluchátka 27dB polstrovaná	84,18 Kč	21	101,86 Kč	8	814,88 Kč	
Aptien software	0	0	0	1	0	30 dní zdarma
Aptien software Premium	1.430,00 Kč	21	1.730,30 Kč	1	1.730,30 Kč	Plně registrovaná verze, platba 1 x měsíčně
Průmyslový radiální ventilátor Dalap SKT PROFI 4P na 400 V s vyšším výkonem	4.286,00 Kč	21	5.186,30 Kč	1	5.186,30 Kč	Volně stojící, bez navazujícího potrubí
Výstražná samolepící páska reflexní - DURAFIX DY10, 15m	251,00 Kč	21	303,71 Kč	1	303,71 Kč	Dostačující metráž
LED prachotěsné svítidlo 120cm 36W	991,00 Kč	21	1.199,11 Kč	1	1.199,11 Kč	
Záchytná nízkoprofilovaná vana s vypouštěcí zátkou pro 1 sud, 42 L	2.447,00 Kč	21	2.960,87 Kč	1	2.960,87 Kč	
Celkem					12.393,17 Kč	Včetně poplatku 1 měsíc Aptien

(zdroj: vlastní)

Ceny uvedené v Tabulce 8 vycházejí z veřejně dostupných nabídek na českém trhu v roce 2025 a slouží jako informativní odhad pro potřeby této práce. Skutečné náklady se mohou lišit v závislosti na konkrétním dodavateli, způsobu realizace a případných souvisejících pracích.

Přehled zahrnuje náklady na základní technické vybavení, ochranné pomůcky i organizační opatření navržená v předchozí kapitole. Většina položek představuje jednorázovou investici s dlouhodobým využitím. Výjimku tvoří software Aptien, který je poskytován formou měsíčního paušálu. V případě potřeby je možné využít zkušebního, časově omezeného přístupu, který je dostupný bez poplatku.

Z hlediska nákladů se jedná o přijatelnou investici s potenciálem výrazně zlepšit úroveň BOZP i pracovní podmínky v daném provozu.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve vybraném malém podniku a na základě zjištěných skutečností navrhnout opatření ke zlepšení stávajícího stavu. Teoretická část poskytla základní přehled o legislativních požadavcích, povinnostech zaměstnavatelů a zaměstnanců, rizikových faktorech a metodách hodnocení rizik. Praktická část následně analyzovala současný stav BOZP ve vybrané společnosti prostřednictvím checklistu, dotazníkového šetření a polostrukturovaného rozhovoru s majitelem provozovny.

Analýza odhalila nedostatky zejména v oblasti pravidelnosti školení, ztížených pracovních podmínek v hlučném prostředí a nedostatečného větrání, evidence osobních ochranných pracovních prostředků, značení rizikových míst a skladování chemických látek. V návaznosti na tato zjištění byla navržena konkrétní opatření ke zlepšení současného stavu a zvýšení úrovně bezpečnosti na pracovišti.

Vzhledem k povaze činnosti podniku, která zahrnuje servis a opravy zemědělské a stavební techniky, doporučuji provést samostatné šetření zaměřené na technický stav strojního vybavení. Současně navrhuji realizaci šetření v oblasti požární ochrany, jelikož přítomnost hořlavých látek, maziv a olejů představuje zvýšené riziko vzniku požáru. Přehodnocení stávajících opatření v této oblasti může významně přispět k posílení celkové bezpečnosti.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je kontinuální proces, který vyžaduje pravidelné vyhodnocování a aktivní zapojení všech zaměstnanců. Lze předpokládat, že tato práce může posloužit jako podklad pro další zlepšování pracovních podmínek ve sledovaném podniku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ANDREJIOVA, Miriam; PINOSOVA, Miriama a BADIDA, Miroslav, 2021. Occupational Disease as the Bane of Workers' Lives: A Study of Its Incidence in Slovakia. Part 2. Online. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. Roč. 18, č. 24. ISSN 1660-4601. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/ijerph182412990>. [cit. 2025-02-15].

APTIEEN, 2025. *Co je kontrolní seznam revize pracoviště*. Online. APTIEEN. Work management software for small and medium businesses. Dostupné z: <https://aptien.com/cs/kb/articles/what-is-workplace-inspection-checklist>. [cit. 2025-04-08].

APTIEEN, ©2023. *Systém pro řízení lidí, práce a organizace*. Online. Aptien. Dostupné z: <https://aptien.com/cs/home>. [cit. 2025-04-09].

Bezpečnostní značky a tabulky, © 2025. Online. In: Hasicí přístroje a příslušenství pro požární bezpečnost. Dostupné z: <https://www.hastex.cz/bezpecnostni-znacky-tabulky>. [cit. 2025-02-20].

BOZP A PO - BEZPEČNOST PRÁCE MODERNĚ A EFEKTIVNĚ, © 2025. *BOZP*. Online. BOZP a PO - bezpečnost práce moderně a efektivně. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/slovník-pojmu/bozp/>. [cit. 2025-02-18].

BOZP A PO - BEZPEČNOST PRÁCE MODERNĚ A EFEKTIVNĚ, 2021. *Nemoc z povolání. Odpovědi na nejdůležitější otázky*. Online. BOZP a PO - bezpečnost práce moderně a efektivně. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/nemoc-z-povolani/>. [cit. 2025-02-20].

Co jsou osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP), 2025. Online. In: Aptien. Dostupné z: <https://aptien.com/cs/kb/articles/what-is-ppe-personal-protective-equipment>. [cit. 2025-02-20].

ČESKO, 1995. Nařízení vlády č. 290/1995 Sb.: Nařízení vlády, kterým se stanoví seznam nemocí z povolání. In: . *Zákony pro lidi*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995290?text=nemoc%20z%20povol%C3%A1n%C3%AD>.

ČESKO, 2006. Zákon č. 262/2006 Sb.: Zákon zákoník práce. In: . *Zákony pro lidi*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262?citace=1>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2024. *Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v České republice - 2023*. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://csu.gov.cz/docs/107508/6fc493ad-ff85-db87-45d7-4141ef16965f/26000423p2t01.pdf?version=1.0>. [cit. 2025-02-20].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2025. *Podniky podle převažující ekonomické činnosti, kategorie právní formy a velikosti dle počtu zaměstnanců*. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup->

objekt&pvo=ORGD001A&z=T&f=TABULKA&katalog=34475&c=v3~8__RP2022#w=. [cit. 2025-02-18].

DOKUMENTACE BOZP A PO, 2016. *OOPP - poskytování, směrnice, evidenční listy, práva a povinnosti*. Online. Dokumentace BOZP a PO. Dostupné z: <https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/oopp-poskytovani-smernice-evidencni-listy-prava-a-povinnosti/>. [cit. 2025-02-18].

DOKUMENTACE BOZP A PO, 2018. *Metody a způsoby hodnocení rizik na pracovišti*. Online. Dokumentace BOZP a PO. Dostupné z: <https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/metody-hodnoceni-rizik-bozp/>. [cit. 2025-02-20].

DOKUMENTACE BOZP A PO, 2022. *Skoronehoda. Definice, příklady, hlášení a evidence*. Online. Dokumentace BOZP a PO. Dostupné z: <https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/skoronehoda/>. [cit. 2025-02-18].

EU-OSHA, © 2025. *OiRA: free and simple tools for a straightforward risk assessment process*. Online. EU-OSHA. Dostupné z: <https://osha.europa.eu/cs/tools-and-resources/oira>. [cit. 2025-02-20].

Evidenční list pro výdej OOPP, 2024. Online. In: SAW. Dostupné z: <https://www.sawuh.cz/obchod/evidencni-list-vydej-oopp/>. [cit. 2025-04-09].

EVROPSKÁ UNIE, 2006. *Nová definice malých a středních podniků*. Online. Evropská unie. Dostupné z: <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/10abc892-251c-4d41-aa2b-7fe1ad83818c>. [cit. 2025-02-20].

GUARD7, 2022. *Kategorizace prací*. Online. Guard7. Dostupné z: <https://www.guard7.cz/kategorizace-praci/>. [cit. 2025-02-18].

HENDL, Jan, 2008. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualizované vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-485-4.

Hodnocení rizik v BOZP ve vašem podniku jde udělat i online, 2019. Online. In: ENTERPRISE EUROPE NETWORK. <https://www.enterprise-europe-network.cz/>. Dostupné z: <https://www.enterprise-europe-network.cz/aktuality/hodnoceni-rizik-v-bozp-ve-vasem-podniku-jde-udelat-i-online/>. [cit. 2025-02-20].

HOFMAN, Vít, 2023. *Školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP*. Online. BOZP Magazín. Dostupné z: <https://www.bozpforum.cz/2019/07/13/druhy-skoleni-bezpecnosti-prace-bozp/>. [cit. 2025-02-18].

IDRIS, b.r. *O projektu*. Online. IDRIS. Dostupné z: <https://idris.vubp.cz/o-projektu/>. [cit. 2025-02-20].

JANÁKOVÁ, Anna, 2018. *Minimum z BOZP*. Praha: Verlag Dashöfer. ISBN 978-80-87963-58-6.

KRAJNAK, Kristine, 2018. *Health effects associated with occupational exposure to hand-arm or whole body vibration*. Online. Taylor & Francis Online: Peer - reviewed Journals. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10937404.2018.1557576>. [cit. 2025-02-21].

MASSO, Märt, 2015. The determinants of employee participation in occupational health and safety management. Online. *International Journal of Occupational Safety and Ergonomics*. 2015-05-26, roč. 21, č. 1, s. 62-70. ISSN 1080-3548. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/10803548.2015.1017959>. [cit. 2025-02-15].

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ, 2015. *Co je to hluk*. Online. Ministerstvo zdravotnictví. Dostupné z: <https://mzd.gov.cz/co-je-to-hluk/>. [cit. 2025-02-18].

NEUGEBAUER, Tomáš, 2016. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, O čem je současná BOZP*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-106-4.

NEUGEBAUER, Tomáš, 2018. *Vyhledávání a vyhodnocení rizik v praxi*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-072-2.

NOVÁKOVÁ, Tereza, 2023. *Detailní rozbor změn legislativy v oblasti pracovnělékařských služeb (PLS) a její dopad na zavedenou praxi*. Online. BOZP a PO - bezpečnost práce moderně a efektivně. 3.1.2023. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/novelizace-pracovnelekaarskych-sluzeb/>. [cit. 2025-03-28].

ODBOROVÝ PORTÁL BOZP, © 2025. *Hodnocení a řízení rizik v pracovním prostředí*. Online. Odborový portál BOZP. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/tematicke-okruhy?filter=cat%3D32477%26its%255B70996%255D%255B0%255D%3DPr%25C3%25A1vn%25C3%25AD%2Bp%25C5%2599edpisy&action=paramFilter>. [cit. 2025-02-21].

OiRA - online nástroj pro posuzování rizik, © 2016 - 2025. Online. Znalostní systém prevence rizik v BOZP. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/oira-online-nastroj-pro-posuzovani-rizik>. [cit. 2025-02-18].

PILLAY, Manikam a TUCK, Michael (ed.), 2018. *Occupational Health and Safety - A Multi-Regional Perspective*. Online. London: IntechOpen. ISBN 9781838814892. Dostupné z: <https://doi.org/10.5772/intechopen.70949>. [cit. 2025-02-15].

Plastová záchytná vana s vypouštěcí zátkou pro 1 sud, 42 L, © 2010 - 2025. Online. In: B2B Partner. Dostupné z: <https://www.b2bpartner.cz/plastova-zachyt-na-vana-s-vypousteci-zatkou-pro-1-sud-42-l/>. [cit. 2025-04-09].

PRÁVOZAMĚSTNANCE.CZ, © 2025. *Nejčastější pracovní úrazy*. Online. Právozaměstnance.cz. Dostupné z: https://www.pravozamestnance.cz/blog/29/nejcastejsi-pracovni-urazy?utm_source=chatgpt.com. [cit. 2025-02-18].

Průmyslový radiální ventilátor Dalap SKT PROFI, © 2011 - 2025. Online. In: Ventilátory.cz. Dostupné z: <https://www.ventilatory.cz/prumyslovy-radialni-ventilator->

dalap-skt-profi-4p-na-400-v-s-vyssim-vykonem-o-140-mm-levostranny-x14302. [cit. 2025-04-09].

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV, © 2023-2024. *Kategorizace prací*. Online. Státní zdravotní ústav. Dostupné z: <https://szu.gov.cz/temata-zdravi-a-bezpecnosti/pracovni-prostredi-a-zdravi/kategorizace-praci/>. [cit. 2025-02-18].

TOMŠEJ, Jakub, 2020. *Zdraví a nemoc zaměstnance*. Právo pro praxi. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1015-5.

VENTILÁTORY.CZ, © 2011 - 2025. *Průmyslový radiální ventilátor Dalap SKT PROFI*. Online. Ventilatory.cz. Dostupné z: <https://www.ventilatory.cz/prumyslovy-radialni-ventilator-dalap-skt-profi-4p-na-400-v-s-vyssim-vykonem-o-140-mm-levostranny-x14302>. [cit. 2025-04-09].

WHO, 2021. *WHO: 1 in 4 people projected to have hearing problems by 2050*. Online. World Health Organization (WHO). Dostupné z: <https://www.who.int/news/item/02-03-2021-who-1-in-4-people-projected-to-have-hearing-problems-by-2050>. [cit. 2025-02-18].

ZNALECKÝ ÚSTAV BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ, Z. Ú., 2021. *Metodika pro sběr a vyhodnocení dat*. Online. Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z. ú. Dostupné z: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.spcr.cz/images/320_2021_Metodika_sber_dat_HO.pdf?utm_source=chatgpt.com. [cit. 2025-04-08].

ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025. *Bezpečnostní značení a signály*. Online. ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/bezpecnostni-znaceni-a-signaly>. [cit. 2025-02-20].

ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025. *Kategorizace prací – informace pro zaměstnavatele*. Online. ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/kategorizace-praci-informace-pro-zamestnavatele>. [cit. 2025-02-18].

ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025. *Metody hodnocení rizik*. Online. ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/metody-hodnoceni-rizik>. [cit. 2025-02-20].

ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP, © 2016 - 2025. *Terminologický slovník*. Online. ZNALOSTNÍ SYSTÉM PREVENCE RIZIK V BOZP. Dostupné z: https://zsbozp.vubp.cz/terminologie#letter_r. [cit. 2025-02-18].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Osobní ochranné pracovní prostředky	29
Obrázek 2 Bezpečnostní značky	32
Obrázek 3 Hodnocení rizik pomocí nástroje OiRA.....	36
Obrázek 4 Evidenční list pro výdej ochranných prostředků	60
Obrázek 5 Evidence školení, Aptien.....	62
Obrázek 6 Průmyslový radiální ventilátor	63
Obrázek 7 Plastová záchytná vana s vypouštěcí zátkou	64

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Lékařské prohlídky	26
Tabulka 2 Kategorizace pracovních pozic	41
Tabulka 3 Přidělené OOPP dle profese	42
Tabulka 4 Mycí, čistící a dezinfekční prostředky	42
Tabulka 5 Checklist vybraného pracoviště	44
Tabulka 6 Evidenční list pro výdej OOPP	61
Tabulka 7 Zjištěné nedostatky a návrhy řešení	64
Tabulka 8 Orientační odhad nákladů navržených opatření	65

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v ČR v letech 2019-2023	28
Graf 2 Pohlaví.....	46
Graf 3 Věk.....	47
Graf 4 Pracovní pozice.....	47
Graf 5 Délka praxe.....	48
Graf 6 Dostupnost OOPP	48
Graf 7 Četnost užití OOPP	49
Graf 8 Absolvování školení BOZP	50
Graf 9 Srozumitelné informace	50
Graf 10 Zařazení do kategorie.....	51
Graf 11 Dostatečné množství čistících a desinfekčních prostředků	52
Graf 12 Vnímání pracovní bezpečnosti	52
Graf 13 Pracovní podmínky ztěžující pracovní výkon	53
Graf 14 Výskyt nebezpečné situace na pracovišti vedoucí k úrazu.....	54
Graf 15 Řešení hlášené situace	54
Graf 16 Výskyt pracovního úrazu.....	55

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
Checklist	Kontrolní seznam
JBM	Jednoduchá bodová metoda
OHS	Occupational Health and Safety
OiRA	Online Interactive Risk Assessment
OOPP	Osobní ochranné pracovní prostředky
OZO	Odborně způsobilá osoba
WHO	World Health Organization

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P II: POLO-STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vážený respondente,

ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, Fakultě logistiky a krizového řízení, studijní program Management rizik. Práce se zabývá bezpečností a ochranou zdraví při práci (BOZP) v malém podniku a cílem tohoto dotazníku je získat zpětnou vazbu o pracovních podmínkách, používání osobních ochranných prostředků a celkové úrovni bezpečnosti na pracovišti.

Dotazník je anonymní a veškeré odpovědi budou využity výhradně pro potřeby mé bakalářské práce. Prosím vás o upřímné a otevřené odpovědi, které mi pomohou lépe analyzovat současný stav BOZP a navrhnout možná zlepšení.

Vyplnění dotazníku vám zabere přibližně 10 minut. Vaše účast a názory jsou pro mě velmi cenné.

Děkuji Vám za Váš čas a spolupráci.

Základní informace o zaměstnanci

1. Pohlaví?

- ☐ muž
- ☐ žena

2. Věk?

- ☐ 18-30
- ☐ 31-40
- ☐ 41-50
- ☐ 51 a více

3. Pracovní pozice?

- ☐ vedoucí pracovník
- ☐ administrativní pracovník
- ☐ mechanik, opravář
- ☐ soustružník

4. Délka praxe u společnosti?

- ☐ Méně než 1 rok
- ☐ 1-5 let
- ☐ 6-10 let
- ☐ 11 let a více

Osobní ochranné pracovní prostředky

5. Máte k dispozici všechny osobní ochranné pracovní prostředky, které potřebujete ke své práci?

- ☐ Ano, vždy
- ☐ Většinou ano, ale občas něco chybí
- ☐ Ne

6. Jak často používáte OOPP při práci?

- ☐ Vždy, podle předpisů
- ☐ Používám je jen občas
- ☐ Nepoužívám je vůbec

Školení BOZP a informovanost zaměstnanců

7. Absolvoval(a) jste školení BOZP?

- ☐ Ano
- ☐ Ne

8. Jsou Vám při školení BOZP srozumitelně vysvětleny všechny bezpečnostní pokyny a rizika na vašem pracovišti?

- ☐ Ano
- ☐ Ne

9. Do jaké kategorie práce jste zařazen(a) v rámci pracovního výkonu?

- ☐ První
- ☐ Druhá
- ☐ Třetí
- ☐ Čtvrtá
- ☐ Nevím

Hygienické podmínky a pracovní prostředí

10. Jsou čistící a desinfekční prostředky doplňovány v dostačujícím množství?

- ☐ Ano
- ☐ Ne

11. Jak se při výkonu své práce cítíte z hlediska bezpečnosti?

velmi dobře	spíše dobře	spíše špatně	velmi špatně	neumím posoudit
1	2	3	4	5

12. Jaké pracovní podmínky vám nejvíce ztěžují výkon práce? (možnost zaškrtnout více odpovědí)

- ☐ Prašnost
- ☐ Nedostatečné větrání
- ☐ Hluk
- ☐ Chlad
- ☐ Horko
- ☐ Fyzická náročnost
- ☐ Vibrace

Pracovní úrazy a nebezpečné situace

13. Setkal(a) jste se ve své práci s nebezpečnou situací, která mohla vést k úrazu?

- ☐ Ano, několikrát
- ☐ Ano, ale jen výjimečně
- ☐ Ne, nikdy

14. Pokud ano, byla tato situace řádně nahlášena a řešena?

- ☐ Ano, vedení ji řešilo
- ☐ Ano, ale nebyla přijata žádná opatření
- ☐ Ne, nebyla hlášena

15. Utrpěl(a) jste někdy při práci v této organizaci pracovní úraz?

- ☐ Ano
- ☐ Ne

PŘÍLOHA P II: POLO-STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

Polo-strukturovaný rozhovor s majitelem společnosti

Datum rozhovoru: 25. března 2025

Místo rozhovoru: Provozovna firmy, Olomouc

Tazatel: Veronika Strnadová

Respondent: majitel společnosti

Forma rozhovoru: osobní setkání během místního šetření, polo-strukturovaný rozhovor

Tazatelka: Při místním šetření pomocí checklistu jsem zjistila, že i když osobní ochranné prostředky (OOPP) odpovídají vykonávané práci, jejich výdej není nijak evidován. V dotazníkovém šetření se také objevilo několik zmínek o občasném nedostatku nebo méně důsledném používání OOPP, což by mohlo s evidencí souviset. Mohl byste prosím popsát, jak výdej těchto pomůcek ve vaší firmě funguje?

Respondent: Zaměstnanci dostávají pomůcky při nástupu a pak podle potřeby. Máme běžně skladem věci jako rukavice, brýle nebo montérky. Když něco potřebují, řeknou si a my to doplníme. Výdej neevidujeme písemně, protože jsme malý tým a většinou víme, co kdo má. Občas se ale stane, že něco chybí nebo že se výměna vyřeší se zpožděním. Systém funguje spíš neformálně, ale zatím jsme s tím neměli větší problém.

Tazatelka: Při kontrole dokumentace a místním šetření bylo zjištěno, že poslední doložené opakované školení BOZP proběhlo v roce 2023. Pro rok 2024 zatím není k dispozici žádný záznam. Můžete upřesnit, jak často školení realizujete a zda jej máte naplánované i pro aktuální období?

Respondent: Opakované školení jsme skutečně realizovali v roce 2023. V roce 2024 jsme ho zatím nestihli – bylo hodně práce a málo prostoru to organizačně zvládnout. Už to ale máme domluvené s externí OZO a chceme ho uskutečnit co nejdříve.

Tazatelka:

V dotazníkovém šetření uvedli všichni zaměstnanci, že školení absolvovali, ale část z nich neznala svou pracovní kategorii. Jakým způsobem předáváte tyto informace při školení?

Respondent:

Informaci o kategorii práce zaměstnancům předává externí OZO při školeních, zejména když se probírají konkrétní pracovní činnosti nebo související rizika. Obvykle to zazní jak při vstupním, tak i opakovaném školení. Chápu ale, že si to ne každý zapamatuje – není to něco, co by běžně denně řešili.

Tazatelka: V provozních prostorách jsem si všimla, že možnosti větrání jsou omezené. V dotazníku sedm zaměstnanců uvedlo, že jim špatné větrání zhoršuje pracovní komfort. Jak je v současnosti zajištěno odvětrávání prostor?

Respondent: Bývala zde větrací šachta, ale zrušili ji majitelé objektu při rekonstrukci. V dílně jsou sice okna kvůli dennímu světlu, ale většina z nich je fixních, takže se nedají otevírat. Jediné otevíratelné okno je mimo hlavní dílnu, což moc nepomůže. Větrání teď řešíme hlavně otevřením hlavních vrat, ale v zimě to není ideální, což budeme muset v nejbližší době vyřešit.

Tazatelka: Chápu. Vzhledem k tomu, že se jedná o pronajaté prostory, podílí se na řešení větrání i majitel objektu?

Respondent: Zatím ne. Od zrušení šachty se žádná náhrada neřešila a ani to nevypadá, že by s tím majitel v dohledné době něco plánoval. My jako nájemci do objektu zasahovat nemůžeme, takže to z jejich strany zatím zůstává nevyřešené.

Tazatelka: V prostoru vstupních vrat chybí bezpečnostní značení – například hrana schodu a okraje vrat. Je zde také špatná viditelnost, když se zde startují technické stroje, jak jsem se mohla osobně přesvědčit. Jak situaci vnímáte z pohledu bezpečnosti?

Respondent: Je pravda, že schod ani vrata nemáme označené. Doted' s tím nebyl problém, ale chápu, že by to mohlo být nebezpečné. Hlavně když je tma nebo se práší. Značky jsme dávali hlavně tam, kde to příkazují předpisy. Tady to doplníme.

Tazatelka: Další zjištění se týká skladování chemikálií a především vyjetého oleje. Ten je uložen v barelu poblíž kamen, což by podle některých standardů mohlo představovat požární riziko. Jak se na to díváte?

Respondent: Máme to takhle hlavně kvůli praktičnosti – olej se používá jen do těch kamen jako palivo. Je to sice mezi technikou, ale snažíme se to mít pod kontrolou. *Zatím jsme s tím neměli problém, ale uznávám, že by možná stálo za to promyslet jiné řešení, které by víc odpovídalo bezpečnostním požadavkům.*

Tazatelka: V dotazníkovém šetření (otázka č. 12) zaměstnanci uvedli, že jim práci výrazně ztěžuje hluk. Jak tuto situaci vnímáte z pohledu zaměstnavatele? Plánujete v této oblasti nějaká opatření?

Respondent: Ano, hluk je u nás určitě znát, hlavně když běží kompresor nebo se pracuje s většími stroji. Zaměstnanci na to občas upozorňují, i když zatím spíš neformálně. Ochranu sluchu zatím používají jen výjimečně, spíš podle uvážení. Bylo by možná vhodné více tuto situaci ošetřit.

Závěrem bych chtěla poděkovat majiteli společnosti za vstřícnost a ochotu, podělit se o své zkušenosti a názory, které významně přispěly k celkovému pochopení stavu BOZP v daném podniku.